

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آموزش قرآن

پنجم دبستان

طبق مصوبه‌ی جلسات ۶۷۷ و ۸۴۴ شورای عالی آموزش و پرورش این کتاب توسط آموزگار پایه، طی ۳ جلسه در هفته تدریس می‌شود.

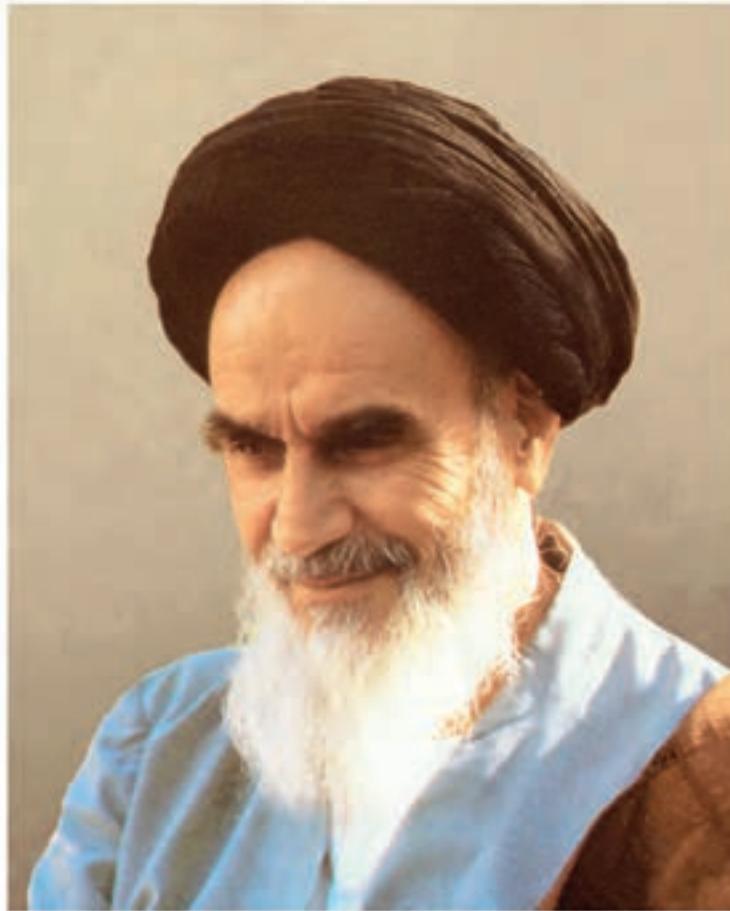
وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب:	آموزش قرآن پنجم دبستان - ۲۳/۱
پدیدآورنده:	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف:	دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف:	ابوالفضل انوشه‌پور، الهه ستوده، غلامعباس سرشورخراسانی، سیدمهدی سیف، رضا نباتی و مسعود وکیل با همکاری: محمّد قدوسی (اعضای گروه تألیف) - طیبه حمزه‌بیگی (کارشناس آموزش دوره‌ی ابتدایی) - محمدکاظم بهنیا (ویراستار)
مدیریت آماده‌سازی هنری:	اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی:	لیدا نیک‌روش (مدیر امور فنی و چاپ) - مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری) - امیر نساجی (طراح گرافیک و طراح جلد) - نفیسه شهدادی، امیر نساجی (تصویرگران) - خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا) (عکس) - راحله زادفتح‌اله (صفحه‌آرا) - فاطمه باقری‌مهر، زهرا رشیدی‌مقدم، علیرضا کاهه، زینت بهشتی‌شیرازی، حمید ثابت کلاچاهی، فاطمه رئیسیان فیروزآباد (امور آماده‌سازی) - بر اساس مصحف مرکز طبع و نشر قرآن جمهوری اسلامی ایران (رسم الخط صفحات قرآن کامل)
نشانی سازمان:	تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی) تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۰۹۲۶۶-۸۸۳۰، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
ناشر:	اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
چاپخانه:	شرکت افست «سهامی عام» (WWW.Offset.ir)
سال انتشار و نوبت چاپ:	چاپ هشتم ۱۳۹۶
برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به پایگاه کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir و برای خرید کتاب‌های درسی به سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی به نشانی www.irtextbook.ir یا www.irtextbook.com مراجعه نمایید.	

کلیه‌ی حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به‌صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شابک ۹۶۴-۰۵-۱۷۶۷-۴ ISBN 964-05-1767-4

فرزندم!

قرآن، انسان را به اخلاق و خوبی دعوت می کند.

پیش گفتار

۱-۹

یادآوری
نماز در قرآن

۱۰-۱۷

سوره‌ی قمر (۵۵-۵۰) و سوره‌ی الرحمن (۱۶-۱)، یادآوری وقف بر حرکات خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی الرحمن (۴۰-۱۷)

۱۸-۲۵

سوره‌ی اعراف (۱۸۸-۱۹۵)، یادآوری وقف بر هر سه خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی اعراف (۲۰۶-۱۹۶)

۲۶-۳۵

سوره‌ی هود (۶۲-۵۴)، یادآوری وقف بر هر سه قصه‌ی آیه‌ها، بشارت خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی هود (۷۱-۶۳)

۳۶-۴۳

سوره‌ی اسراء (۳۸-۲۸)، التقاء ساکنین خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی اسراء (۴۹-۳۹)

۴۴-۵۱

سوره‌ی نساء (۱۷۶) و سوره‌ی مائده (۲-۱)، یادآوری حروف مقطعه خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی مائده (۵-۳)

۵۲-۶۱

سوره‌ی بقره (۲۵۷-۲۵۹)، یادآوری مدّ
قصّه‌ی آیه‌ها، عزّیر زنده می‌شود
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی بقره (۲۶۴-۲۶۰)

۶۲-۶۹

سوره‌ی رعد (۴۳) و سوره‌ی ابراهیم (۵-۱)، وقف برّ ا و ى
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی ابراهیم (۱۰-۶)

۷۰-۷۷

سوره‌ی نحل (۹۳-۸۸)، یادآوری التّقاء ساکنین
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی نحل (۱۰۲-۹۴)

۷۸-۸۵

سوره‌ی انفال (۸-۱)، یادآوری مد
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی انفال (۱۶-۹)

۸۶-۹۵

سوره‌ی شعراء (۶۰-۴۰)، یادآوری وقف
قصّه‌ی آیه‌ها، عاقبت فرعون و فرعونیان
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی شعراء (۸۳-۶۱)

۹۶-۱۰۴

سوره‌ی انبیاء (۱۰-۱)،
خواندن روزانه‌ی قرآن، سوره‌ی انبیاء (۲۴-۱۱)
دعای ختم قرآن

۱۰۵-۱۱۹

قرآن در تابستان، سوره‌ی یوسف علیه‌السلام (۱۱۱-۱)

۱۲۰-۱۲۲

فهرست کلمات ترجمه شده در کتاب‌های آموزش قرآن پایه‌های دوم تا پنجم ابتدایی

نام و نام خانوادگی :

نام مدرسه :

نشانی مدرسه :

نام کلاس :

نام معلم :

دانش آموزان عزیز

سعی کنیم همه ی کتاب های درسی خود، به ویژه کتاب آموزش قرآن را که حاوی آیات نورانی قرآن کریم است به خوبی نگه داری کرده و در رعایت پاکیزگی و احترام به آن بکوشیم. هم چنین خوب است در زنگ قرآن، همیشه با وضو باشیم.

شایسته است این کتاب را در کتابخانه ی خود نگه داری کنیدی یا در پایان سال تحصیلی به مدرسه تحویل دهید.

همکاران عزیز و دانش آموزان گرامی

این کتاب به وسیله ی یک حلقه نوار آموزشی، که قبلاً در اختیار سازمان های آموزش و پرورش استان ها قرار گرفته است، تدریس می شود. استفاده از این نوار آموزشی در خارج از کلاس نیز توصیه می شود؛ دانش آموزان عزیز می توانند با همکاری معلم محترم نسبت به تهیه ی سی دی آموزش قرآن پایه ی پنجم، از طریق نمایندگی های انتشارات مدرسه در تمام شهرستان ها اقدام کنند.

پیش گفتار

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله :

همانا من در میان شما دو گوهر گران بها می گذارم؛ کتاب خدا و اهل بیت؛
این دو هرگز از هم جدا نمی شوند تا نزد حوض کوثر، بر من وارد شوند.

مُسند احمد، ج ۲، ص ۱۴

پدر و مادر گرامی

با اهدای سلام و آرزوی توفیق و سلامتی برای شما خانواده‌ی محترم، خداوند را سپاس می‌گوییم که فرزند عزیزمان یک سال تحصیلی دیگر را با موفقیت پشت سر گذاشته است و اینک در پایه‌ی پنجم، در کنار سایر دروس، آموزش قرآن را ادامه می‌دهد.

فرزند، هدیه و امانت الهی است که خداوند مسئولیت تربیت او را بر عهده‌ی پدر و مادر نهاده است و شما والدین محترم، قسمتی از این حق و مسئولیت خویش را در اختیار اولیای مدرسه قرار داده‌اید. همه‌ی ما باید با پذیرش امر خطیر تعلیم و تربیت فرزندمان، این بار امانت را به سلامت به سر منزل مقصود برسانیم تا ان شاء الله از این غنچه‌های بهشتی، باغ‌ها و بوستان‌های پرطراوتی که مظهر رحمت و خیر خداوند است، پدید آید.

قرآن کلام و پیام خدا، میزان حق و باطل، دستورالعمل زندگی و رحمت حق برای همه‌ی جهانیان است. آموزش و پرورش برنامه‌ای منظم تدوین کرده است تا همه‌ی دانش‌آموزان به یادگیری قرآن علاقه‌مند شوند و بتوانند در آینده قرآن را روان و زیبا بخوانند، به تدریج معنای کلام خداوند را درک کنند و با تلاوت روزانه‌ی آن، همیشه خود را در پناه هدایت خداوند قرار دهند.

برنامه‌ی جدید آموزش قرآن با ویژگی‌های زیر، در صدد آن است که به لطف الهی زمینه‌ی انس دائمی دانش‌آموزان را با قرآن کریم فراهم آورد.

۱- در این برنامه، جامعیت آموزش قرآن مورد نظر است؛ یعنی علاوه بر توانایی روخوانی و روان‌خوانی، به سایر جنبه‌های ضروری و پرجاذبه‌ی آن، مانند زیباخوانی، درک معنای آیات و آشنایی با داستان‌ها و معارف قرآنی نیز توجه می‌شود.

۲- کسب مهارت خواندن قرآن نیاز به استمرار، تکرار و تمرین دارد. از این رو، ساعات آموزش قرآن در طول هفته توزیع شده است، به نحوی که نباید قرآن فقط در یک روز هفته آموزش داده شود.

۳- به منظور ایجاد انس دانش‌آموزان با قرآن کریم، از داستان‌های زیبا و پر معنای آن و هم‌چنین از عبارات کوتاه، زیبا و حکمت‌آمیز قرآن استفاده شده است.

۴- با استفاده از ضبط صوت و نوار آموزشی، دانش‌آموزان صوت زیبای قرآن را می‌شنوند و همراه نوار می‌خوانند. این امر بر جاذبیت و کیفیت آموزش می‌افزاید.

انتظار ما از شما اولیای گرامی

۱- همان‌طور که همه‌ی ما خواندن نماز و گرفتن روزه را به‌صورت عملی از پدر و مادر خود آموخته‌ایم، کودکان ما نیز خواندن قرآن و نماز را از ما می‌آموزند. از شما پدر و مادر عزیز انتظار می‌رود که با خواندن روزانه‌ی قرآن کریم، الگوی شایسته‌ای برای کودک خود باشید. آن‌ها باید احترام به قرآن و کوشش در راه آشنایی با آن را از ما بیاموزند و با مشاهده‌ی اخلاق و رفتار ما، درک کنند که همه‌ی ما خواهیم آن‌گونه باشیم که خدا دوست دارد. آن‌ها باید علاقه به قرآن، محبت به خدا، مهربانی به مردم و اخلاق و رفتار اسلامی را عملاً از بزرگ‌ترها بیاموزند.

۲- از فرزندان بخوانید آن‌چه را از قرآن در مدرسه آموخته است برای شما بازگو کند. از او بخوانید آیات و عبارات قرآنی هر درس را از روی کتاب نشان دهد و به‌صورت روان و معمولی برای شما بخواند. دقت کنید، شما نباید آیات و عبارات قرآنی را برای او بخوانید تا او به تقلید از شما بخواند. آموزگار نیز آیات قرآن را برای دانش‌آموزان نمی‌خواند، بلکه خود دانش‌آموزان به کمک آن‌چه آموخته‌اند، می‌توانند عبارات قرآن را بخوانند. اگر فرزند شما در خواندن کلمات، اشتباهی داشت، از او بخوانید که دوباره آن را با دقت بخواند تا خود به اشتباهش پی‌برد و آن را اصلاح کند.

۳- در هر درس، یکی از عبارات زیبا، کوتاه و حکمت‌آمیز قرآن به‌نام پیام قرآنی آمده است. حفظ پیام‌های قرآنی و ترجمه‌ی آن‌ها نیز الزامی نیست؛ ولی اگر فرزند شما به حفظ این پیام‌ها علاقه‌مند است، او را به این کار تشویق کنید تا به تدریج آن‌ها را سرلوحه‌ی زندگی خویش قرار دهد. ضمناً حفظ پیام‌ها، او را برای شرکت در مسابقات قرآن نیز آماده می‌کند.

۴- از فرزندان بخوانید داستان‌های کتاب را که برای ایجاد انس و علاقه‌ی بیش‌تر به قرآن و فهم و درک مفاهیم آن است، از روی کتاب برای شما بخواند و به کمک تصاویر برای شما تعریف کند. این کار علاوه بر آموزش قرآن، موجب تقویت مهارت‌های خواندن و گفتن در زبان فارسی نیز می‌شود.

۵- برخی از آیات دروس به‌طور نسبتاً ساده ترجمه شده است. این ترجمه‌ها برای مطالعه‌ی آزاد است و دانش‌آموزان موظف نیستند ترجمه‌ی این آیات و هم‌چنین مفاهیمی را که در بخش «کار در کلاس» هر درس آمده است، حفظ کنند و نباید در ارزش‌یابی پایانی از این‌گونه ترجمه‌ها و مفاهیم پرسش شود. بدیهی است در صورتی که فرزند شما به یادگیری این مطالب علاقه نشان داد، یاری و تشویق او بسیار مفید است.

۶- آموزگار فرزندان آمادگی دارد که تجارب و اطلاعات خود را برای توفیق هرچه بیش‌تر فرزندان، با کمال افتخار در اختیار شما قرار دهد. شما نیز از میزان موفقیت فرزندان جويا شوید.

به این امید که فرزند شما در آینده، انسانی بزرگ، با ایمان، بنده‌ی خالص خدا، خدمتگزار مردم و باقیات الصالحات برای همه‌ی ما باشد.

پیامبر اعظم اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ :
مُعَلِّمُ الْقُرْآنِ وَ مُتَعَلِّمُهُ، يَسْتَعْفِرُ لَهُ، كُلُّ شَيْءٍ حَتَّى الْحَوْتُ فِي الْبَحْرِ
همه‌ی موجودات عالم حتی ماهی در دریا، برای کسی که قرآن را یاد می‌دهد
و کسی که قرآن را یاد می‌گیرد، از خدا طلب آموزش می‌کند.

مُستدرک الوسائل، ج ۴، ص ۲۳۵

همکار و آموزگار گرامی

با اهدای سلام و آرزوی توفیق و سلامتی برای شما همکار محترم، به منظور موفقیت هرچه بیش‌تر در آموزش قرآن، توجه شما را به برخی نکات مهم جلب می‌نمایم. هر چند تفصیل این مطالب در کتاب راهنمای معلم ارائه می‌شود، ولی امید است در این‌جا بیان مختصر این نکات، مفید باشد.

بیش از انجام هر کاری بر خدا توکل کنید و به لطف و رحمت او امیدوار باشید و بدانید هر کس که در راه خدا تلاش کند قطعاً خدا او را راهنمایی می‌کند و همیشه پشتیبان نیکوکاران است.

مهم‌ترین مسائل مربوط به آموزش این کتاب به شرح زیر است. توجه و عمل به این امور، ضامن موفقیت بیش‌تر شماست.

مراحل تدریس

برای تدریس، تمرین و پژوهش هر درس، سه یا چهار جلسه در نظر گرفته شده است. از این‌رو، هر درس را طبق بودجه‌بندی پیش‌بینی شده طی مراحل زیر آموزش دهید.

جلسه‌ی اول

روخوانی و قرائت

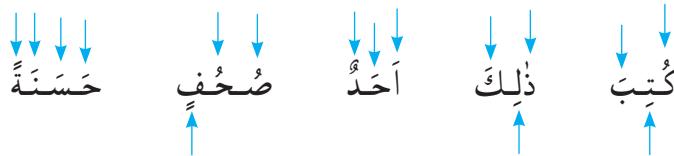
۱- پیش‌خوانی: از دانش‌آموزان هر میز بخواهید در ظرف چند دقیقه آیات درس را به آرامی برای یکدیگر بخوانند.

۲- روخوانی آیات درس: هر دانش‌آموز یک سطر از آیات درس را می‌خواند، اگر دانش‌آموزی اشتباه خواند، بلافاصله اشتباه او را تصحیح نمی‌کنیم؛ بلکه فرصت می‌دهیم تا خود، اشکال خویش را رفع کند.

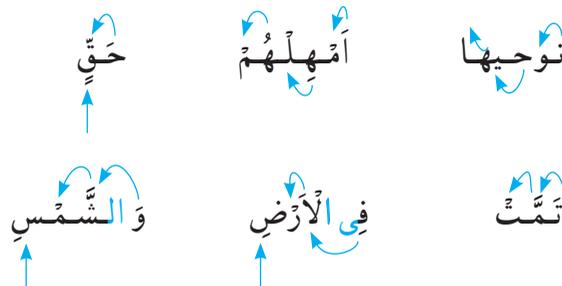
در این مرحله هر دانش‌آموز با توجه به توانایی خود، آیات را با قرائت یا به صورت ساده و شمرده می‌خواند. در این قسمت آن‌چه اهمیت دارد، آشنایی دانش‌آموزان با آیات درس و تلاش برای خواندن آن‌هاست. سعی شود در این قسمت، هر دانش‌آموز یک سطر از آیات را بخواند.

رفع اشکالات روخوانی: در صورتی که تعدادی از دانش آموزان در خواندن برخی از کلمه‌ها و ترکیب‌ها مشکل داشتند، این گونه کلمات یا ترکیب‌ها را روی تخته بنویسید و با نشان دادن صحیح حروف و حرکات از دانش آموزان بخواهید، آن کلمه را به صورت دسته‌جمعی و بخش‌بخش بخوانند تا در خواندن آن‌ها تسلط لازم را پیدا کنند. شیوه‌ی صحیح اشاره کردن به بخش‌ها به شرح زیر است:

اشاره‌ی ثابت: اشاره‌ی ثابت به صداها‌ی کوتاه، الف کوچک و تنوین، مانند:

اشاره‌ی متحرک: اشاره به صداها‌ی کشیده، حرف ساکن و تشدید که دست مطابق فلش‌ها حرکت می‌کند، مانند:

توجه کنید فلش‌ها محل و شیوه‌ی اشاره کردن را نشان می‌دهد و نباید هنگام تدریس این فلش‌ها کشیده شود. برای کسب اطلاعات بیش‌تر در این مورد، می‌توانید به پیش‌گفتار کتاب آموزش قرآن پایه‌ی سوم ابتدایی کد ۱۲/۱ مراجعه کنید.

۳- پخش نوار، استماع و جمع‌خوانی: آموزگار در صورت در اختیار داشتن امکانات لازم، نوار آیات درس را پخش می‌کند و از دانش‌آموزان می‌خواهد همراه با نوار بخوانند. دانش‌آموزان همراه قرائت نوار، متن آیات را نشان می‌دهند و خط می‌برند، به این ترتیب گوش دانش‌آموز آیات را می‌شنود، چشم او آیات را می‌بیند و زبان او آیات را تلفظ می‌کند.

تذکر ۱: آموزگار باید هنگام پخش نوار، برخط بردن و خواندن دانش‌آموزان نظارت کند.

تذکر ۲: بهتر است از دانش‌آموزان بخواهید که در زمان هم‌خوانی با نوار، صدای خود را خیلی بلند نکنند تا بتوانند صدای نوار را خوب بشنوند.

۴- فردخوانی قرائت آیات درس: از دانش‌آموزان بخواهید هر کدام یک سطر را به صورت انفرادی بخوانند. آن‌ها را تشویق کنید مانند نوار بخوانند، ولی بر آن‌ها سخت نگیرید؛ دانش‌آموزی که آیات را به صورت معمولی می‌خواند نیز مورد تشویق قرار می‌گیرد. چنان‌چه برخی از دانش‌آموزان در خواندن برخی کلمات، مشکل داشتند به شیوه‌ی رفع اشکالات روخوانی عمل کنید.

جلسه‌ی دوم

الف - پخش نوار، استماع و جمع‌خوانی: دانش‌آموزان، در صورت امکان قرائت آیات درس را از نوار گوش می‌کنند و با نشان دادن خط همراه با نوار می‌خوانند. آموزگار توجه دانش‌آموزان را به رعایت قاعده‌ی درس، جلب می‌کند.

ب - خواندن عبارات جدید قرآنی: در جلسه‌ی دوم هر درس، تعدادی از عبارات قرآنی آمده است که معمولاً در آن‌ها به یک قاعده‌ی روخوانی تأکید شده است. دانش‌آموزان، این عبارات را با رعایت قاعده‌ی موردنظر می‌خوانند. این عبارات ترجمه شده است تا دانش‌آموزان ضمن آشنایی با مفاهیم اولیه‌ی قرآنی برای انجام فعالیت «کار در کلاس» نیز آماده شوند.

تذکر مهم: دانش‌آموزان موظف به حفظ ترجمه‌ی عبارات قرآنی و هم‌چنین مفاهیم کار در کلاس نیستند. این موارد را در ارزش‌یابی مستمر و پایانی در نظر نگیرید، ولی می‌توانید از دانش‌آموزانی که در این زمینه علاقه و توانایی بیشتری نشان می‌دهند به شیوه‌ای مناسب تقدیر کنید.

ج - کار در کلاس: به منظور ایجاد علاقه‌ی بیشتر دانش‌آموزان به قرآن و فراهم آوردن زمینه‌ی درک و فهم تدریجی عبارات ساده و کوتاه قرآن، در هر درس بخشی به عنوان «کار در کلاس» در نظر گرفته شده است. این بخش به روش یادگیری مشارکتی و به صورت گروهی توسط دانش‌آموزان انجام می‌شود. ایشان در کلاس ابتدا هر تمرین را در کتاب خود انجام می‌دهند. آن‌گاه معلم پاسخ هر سطر را از یک گروه می‌پرسد؛ اگر پاسخ نادرست بود، گروه دیگر جواب می‌دهد تا به‌طور غیرمستقیم دانش‌آموزان به نادرستی پاسخ اول پی ببرند.

انجام تمرین‌های «کار در کلاس» الزامی است، ولی فراگیری مطالب این بخش توسط دانش‌آموزان می‌تواند به‌عنوان فعالیت‌های آزاد خارج از کلاس در ارزش‌یابی مستمر دانش‌آموزان منظور شود؛ و عدم یادگیری آن‌ها نباید در ارزش‌یابی مستمر و پایانی منجر به کسر نمره‌ای از دانش‌آموزان گردد.

جلسه‌ی سوم

الف - خواندن از روی قرآن کامل

به منظور آشنایی بیشتر دانش‌آموزان با قرآن کامل، احساس توانایی و اعتماد به‌نفس در خواندن آن و تحقق هدف آموزش قرآن در دوره‌ی ابتدایی، جلسه‌ی سوم هر درس، به آوردن قرآن کامل به کلاس و خواندن از روی آن اختصاص یافته است. این تمرین طی مراحل زیر انجام می‌شود.

- ۱- پس از آوردن قرآن کامل، هر میز حداقل یک جلد قرآن در اختیار داشته باشد.
- ۲- یک صفحه از قرآن کریم را به‌طور تصادفی انتخاب کنید.
- ۳- دانش‌آموزان هر میز در ظرف چند دقیقه، آیات صفحه را برای یک‌دیگر می‌خوانند.
- ۴- چند نفر از دانش‌آموزان داوطلب، هر کدام یک سطر از آن صفحه را قرائت کنند. ضمن بیان موفقیت نسبی دانش‌آموزان، آن‌ها را به قرائت در منزل تشویق کنید.

هم چنین به منظور تقویت علاقه‌ی دانش‌آموزان به انس با قرآن کریم، تصاویری از دانش‌آموزان مسلمان سایر کشورها در حال فراگیری قرآن آورده شده است.

ب- پیام قرآنی

از دانش‌آموزان بخواهید که پس از خواندن آیه و ترجمه‌ی پیام، درباره‌ی مفهوم آن به کمک تصاویر یا پرسش‌هایی که در کتاب آمده است، به صورت گروه‌های دو یا سه نفره با یکدیگر گفت‌وگو و مشورت کنند؛ سپس نظر خود را درباره‌ی پیام و مصادیق آن در زندگی فردی، برای کلاس بیان نمایند.

از دانش‌آموزان بخواهید که عبارت پیام قرآنی را در آیات درس بیابند و از روی آن بخوانند.

تبصره: می‌توانید دانش‌آموزان را تشویق کنید تا درباره‌ی پیام قرآنی، به صورت گروهی یا فردی کارهای هنری مانند نقاشی، خوشنویسی و... انجام دهند.

گاهی پیام قرآنی، دارای کلمات و ترکیباتی است که باید معنا شود. از دانش‌آموزان می‌خواهیم که با استفاده از ترجمه‌ی آیات درس و پیام قرآنی، معنای کلمات یا عباراتی را که مشخص شده است، پیدا کنند. در صورتی که این کلمات، هم‌خانواده‌ی آشنا و رایج در زبان فارسی دارند، از دانش‌آموزان بخواهید آن‌ها را بیان کنند. این کار هم شوق‌انگیز است و هم موجب افزایش توانایی دانش‌آموزان در درک معنای لغات مشترک قرآنی و فارسی می‌شود.

پیشنهاد: خوب است دانش‌آموزان در شروع زنگ اول، همزمان با ورود معلم به کلاس، پیام قرآنی را به صورت دسته‌جمعی بخوانند.

ج- داستان

داستان را به شیوه‌ی قصه‌گویی و به زبان ساده، به کمک تصاویر برای دانش‌آموزان تعریف کنید و از بیان مطالب زائد و غیرمستند پرهیزید. در صورت وجود وقت از دانش‌آموزان بخواهید که هر یک چند سطر از داستان را از روی کتاب بخوانند.

تذکر: معلم در پایان جلسه‌ی سوم، دانش‌آموزان را به انجام تمرینات انس با قرآن در خانه و خواندن روزانه‌ی قرآن کریم توصیه می‌کند.

جلسه‌ی چهارم

انس با قرآن در خانه: در پایان هر درس برای تقویت مهارت روخوانی قرآن، تمرین‌هایی به عنوان تکلیف خانه داده شده است. برای بهره‌گیری بیش‌تر از این بخش توجه به نکات صفحه‌ی بعد ضروری است.

۱- این بخش، تکلیف دانش‌آموزان است و باید آموزگار بر انجام آن توسط دانش‌آموزان، نظارت داشته باشد. بدیهی است این نظارت باید همراه با تشویق بوده تا ضمن کنترل تکلیف دانش‌آموزان از برخی سخت‌گیری‌های رایج به دور باشد.

۲- تمرین‌های این بخش، تقویت مهارت روخوانی و انس با قرآن در خانه را بر عهده دارد. این پرسش‌ها نباید به عنوان نمونه سؤال برای امتحانات پایانی استفاده شود.

۳- پس از بازمینی تکلیف، از دانش‌آموزان بخواهید تا تمرین‌ها را پاسخ دهند و پاسخ آن‌ها را تصحیح و تکمیل کنید.

۴- این بخش، معمولاً از سه یا چهار تمرین تشکیل شده است. در تمرین اول، روخوانی آیات درس مورد نظر است. در تمرین دوم و سوم بر برخی از قواعد روخوانی به ویژه اتصالات تأکید می‌شود و در تمرین آخر، روخوانی آیات درس همراه با بخشی از آیات دیگر در حد یک یا دو صفحه از قرآن کامل آمده است. دانش‌آموزان این صفحه قرآنی را به میزانی که در وقت مقرر مقدور است تمرین کرده و در کلاس می‌خوانند. این کار جرأت آن‌ها را در مراجعه به قرآن کامل می‌افزاید و دانش‌آموزان باور می‌کنند که تلاش چند ساله آن‌ها به توانایی خواندن قرآن منجر شده است.

تذکر: هرچند که انجام تمرین با خط قرآن کامل در محدوده‌ی وقت مقرر مفید است و دانش‌آموزانی که در خواندن این آیات توانا هستند، تشویق شده و امتیاز می‌گیرند ولی از کسانی که این توانایی را ندارند، نه در ارزش‌یابی مستمر و نه در ارزش‌یابی پایانی هیچ نمره‌ای کسر نمی‌شود.

پرسش و ارزش‌یابی

به منظور سنجش پیشرفت دانش‌آموزان و تشخیص میزان توفیق آموزگار در تدریس، انجام مراحل زیر ضروری است.

۱- در جلسه بعد از تدریس، با توجه به میزان وقت موجود، هر دانش‌آموز یک یا دو سطر از آیات درس را می‌خواند. بدین ترتیب هم روخوانی آیات درس مرور و تمرین می‌شود و هم ارزش‌یابی مستمر به عمل می‌آید.

۲- چند دانش‌آموز پیام قرآنی را می‌خوانند و مفهوم آن را به زبان ساده توضیح می‌دهند.

۳- تکلیف «انس با قرآن در خانه» بازدید و بررسی می‌شود و نتیجه‌ی آن در ارزش‌یابی مستمر منظور می‌گردد.

اهداف مورد انتظار

هر چند تقویت علاقه‌ی دانش‌آموزان به خواندن روزانه‌ی قرآن کریم و یادگیری آن، مهم‌ترین هدف درس قرآن است و به همین منظور محتوای آموزش از تنوع برخوردار است، ولی انتظار می‌رود دانش‌آموزان در پایان سال تحصیلی، به‌طور خاص به توانایی‌های زیر دست یابند.

۱- برخی از آیات کتاب را تقریباً شبیه نوار یا حداقل به صورت معمولی و روان بخوانند.

۲- قرآن کریم را به صورت شمرده و آرام از روی مصحف آموزشی بخوانند.

۳- عبارت پیام قرآنی و ترجمه‌ی آن را از روی کتاب بخوانند و بتوانند مفهوم آن را به زبان ساده توضیح دهند یا برخی از مصادیق آن را بیان کنند.

هر دانش‌آموز با توانایی‌های فوق، حداکثر نمره را کسب می‌کند. بدیهی است بسیاری از دانش‌آموزان بیش از این حد توفیق خواهند داشت. تفصیل این بخش نیز در کتاب راهنمای معلم آمده است.

تذکر مهم

به منظور تقویت انس دانش‌آموزان با قرآن کریم، آیات دروس برای دانش‌آموزان ترجمه شده است. از آن‌جا که دانش‌آموزان موظف به حفظ ترجمه‌ی کلمات و عبارات بخش کار در کلاس نیستند، این موارد را در ارزش‌یابی پایانی در نظر نگیرید. می‌توانید از دانش‌آموزانی که در این زمینه علاقه و توانایی بیش‌تری از خود نشان می‌دهند، به شیوه مناسب تشویق و تقدیر کنید و برای آن‌ها در ارزش‌یابی مستمر، نمره و امتیاز خاصی قائل شوید.

چند توصیه

- ۱- تشویق دانش‌آموزان به خواندن روزانه‌ی قرآن کریم، خواندن آیات دروس شبیه نوار، حفظ پیام‌های قرآنی و برخی از آیات دروس در صورتی که بدون اجبار باشد، مناسب و ارزشمند است.
- ۲- در صورت امکان، نوار آموزشی را تکثیر کرده و در اختیار دانش‌آموزان قرار دهید.
- ۳- دانش‌آموزان را به فعالیت‌های جذاب خارج از کلاس تشویق کنید مانند: خواندن آیات درس در خانه در حضور والدین حتی‌الامکان هر روز به مدت چند دقیقه، گوش کردن نوار آموزشی در خانه، انجام فعالیت‌های هنری و ذوقی در باره پیام‌های قرآنی، شرکت در مسابقات و حضور در مجالس قرآنی (دارالقرآن، مساجد و هیئت‌های مذهبی) و استفاده از برنامه‌های رادیو قرآن و شبکه قرآن و معارف سیما و...
- ۴- توجه داشته باشید دانش‌آموزان باید تمام فعالیت‌های قرآنی به‌ویژه فعالیت‌های فوق برنامه را با رغبت و علاقه و بدون اکراه و اجبار و به دور از رقابت‌های ناسالم انجام دهند.

آموزگار عزیز، خسته نباشی! امید است که خداوند همه کارهای شما را عبادت محسوب کند و دانش‌آموزان را از باقیات صالحات شما قرار دهد.

آموزگاران و کارشناسان محترم، والدین گرامی و دانش‌آموزان عزیز می‌توانند برای هرگونه اظهار نظر و ارائه‌ی پیشنهاد در اصلاح و تکمیل برنامه‌ی درسی و کتاب‌های آموزش قرآن با گروه قرآن به نشانی زیر تماس بگیرند.

پیشاپیش از همکاری و تلاش همه‌ی عزیزان سپاس‌گزاری می‌شود.

<http://quran-dept.talif.sch.ir>
quran-dept@talif.sch.ir

وب‌گاه (وب‌سایت)
پیام‌نگار (ایمیل)

یادآوری

فَذَكِّرْ بِالْقُرْآنِ

به وسیله قرآن یادآوری کن

سوره ق، آیه ۴۵

دانش آموزان عزیز! ورود شما را به کلاس پنجم تبریک می‌گوییم. امید است امسال نیز با توکل بر خدا و با تلاش بیش‌تر، قرآن کریم را بهتر بیاموزید. به یاد داشته باشید، خواندن روزانه قرآن کریم، کلید اصلی انس دائمی شما با قرآن است.

در این جلسه برای یادآوری آموخته‌های قبلی، تمرین‌های زیر را انجام دهید.

تمرین اول این عبارات قرآنی را با دقت در حرکات و علائم بخوانید.

- ۱- وَ هَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ
أنعام ۱۵۵
- ۲- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ
دُخان ۳
- ۳- لَرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا
حشر ۲۱
- ۴- يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ
بقره ۱۲۱

با دقت در حروف ناخوانا، این عبارات قرآنی را بخوانید.

- یاء زیر الف کوچک (ی):

۱- إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرٍ

۲- فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ

- یاء بعد از تنوین فتحه (ئ):

۱- هَذَا هُدًى

۲- إِلَّآ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى

- واو پایه‌ی همزه (ؤ):

۱- كِتَابًا نَقَرُوهُ

۲- لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ

- یاء پایه‌ی همزه (ئ):

۱- نَبِيِّ عِبَادِي

۲- وَمَا أْبْرَأُ نَفْسِي

- الف بعد از واو آخر (وا):

۱- الَّذِينَ ءَامَنُوا بِآيَاتِنَا

۲- لِيَدَّبَّرُوا ءَايَاتِهِ

این عبارات قرآنی را بخوانید و اتصالات را با فلش نشان دهید.

۱- أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْءَانَ

نساء ۸۲

۲- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَاثُوا الْكِتَابَ ءَامِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا

نساء ۴۷

۳- وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْءَانَ مَهْجُورًا

فُرْقَان ۳۰

دانش آموزان عزیز! برای آشنایی بیش تر شما با قرآن کریم، برخی از آیات کتاب درسی به صورت ساده ترجمه شده است. این ترجمه ها برای مطالعه ی آزاد است و نیازی به حفظ آن ها نیست. در بخشی از تمرین های این کتاب و نیز در کتاب های سال های آینده با روش صحیح فهم معنای آیات قرآن بیش تر آشنا خواهید شد.

نماز در قرآن

این آیات را با نشان دادن خط بخوانید و به ترجمه ی آن ها توجه کنید.

۱- بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

به نام خداوند بخشنده ی مهربان

۲- اَلَمْ تَرَ اَنَّكَ اٰتٰی الْكِتٰبِ الْحَكِیْمِ

الف لام میم * این آیات کتاب حکمت آموز است،

هُدٰی وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِیْنَ

هدایت و رحمتی برای نیکوکاران؛

۳- الَّذِیْنَ یُقِیْمُوْنَ الصَّلٰةَ وَیُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ

کسانی که برپا می دارند نماز را و می پردازند زکات را

وَ هُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ یُوقِنُوْنَ

و ایشان به آخرت یقین دارند.

لقمان ۱ تا ۴

۴- الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَ تَطْمَئِنُّ قُلُوْبُهُمْ بِذِكْرِ اللّٰهِ

(آنان که به خدا توجه دارند) کسانی هستند که ایمان آورده اند و دل هایشان با یاد خدا آرام و مطمئن است؛

اِلَّا بِذِكْرِ اللّٰهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوْبُ

آری فقط با یاد خدا دل ها آرامش می یابد.

دانش‌آموزان عزیز! تمرین‌های «کار در کلاس» را به کمک هم کلاسی خود و با استفاده از ترجمه‌ی آیات درس و دانسته‌های قبلی خود پاسخ دهید. در صورت نیاز می‌توانید به فهرست کلمات پایان کتاب نیز مراجعه کنید.

تمرین اول

معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- مُحْسِنِينَ : مؤمنان نیکوکاران
- ۲- أَقِيمُوا : برپا دارید بپردازید
- ۳- آتُوا : برپا دارید بپردازید
- ۴- أَطِيعُوا : اطاعت کنید اطاعت کردند

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- وَ هُدًى وَ رَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ^{۵۷}
 یونس ۵۷
 ... و ... ی برای مؤمنان
- ۲- وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ^{۱۹۵}
 بقره ۱۹۵
 و نیکی کنید، قطعاً ... دوست دارد ... را
- ۳- فَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
 حج ۷۸
 پس ... را و ... را؛
- ۴- وَ أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ*
 انفال ۱
 و ... را و ... را.

* رَسُولُهُ = رَسُول + ه : پیامبر او

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید*؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

۲

۱

۴

۳

مراحل استفاده از قرآن کامل در کلاس درس ۱

* اگر قرآن به تعداد کافی در مدرسه موجود نیست، از دانش‌آموزان بخواهید در صورت امکان از خانه، قرآن بیاورند.

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ
این قرآن به درست‌ترین راه و روش، هدایت می‌کند.

سوره‌ی اسراء، آیه‌ی ۹

فعالیت

- ۱- یکی از نام‌های قرآن «نور» است. به نظر شما چرا خداوند، قرآن را «نور» نامیده است؟
- ۲- درباره‌ی پیام قرآنی درس با دوستان خود گفت‌وگو کنید.
- ۳- پیام قرآنی درس را از قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول آیات جلسه ی دوم را برای اعضاء خانواده ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و هنگام خواندن آن ها، به ترجمه ی آیات نیز دقت کنید.

* غُرُّ الْحِكْمِ، حَدِيثٌ ۲۵۴۳

این عبارات قرآنی را بخوانید و دور حروف ناخوانا خط بکشید.

الرحمن ۲۲

۱- یَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ

دُخَانُ ۴۱

۲- يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلَى عَنْ مَوْلَى شَيْئًا

أعراف ۲۰۴

۳- وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ

حَجَّ ۷۷

۴- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ

در عبارات تمرین فوق، حرکت قبل از حروف ناخوانا را به ساکن یا تشدید بعد از آن‌ها،

مانند نمونه با فلش وصل کنید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۸ تا ۱۷ سوره‌ی **إسراء** را از روی صفحه‌ی بعد شبیه نوار بخوانید.

عَسَىٰ رَبُّكُمْ اَنْ يَّرْحَمَكُمْ وَاِنْ عُدْتُمْ عُدْنَا وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ
 حَصِيرًا ﴿٨﴾ اِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ اَقْوَمُ وَيُثَرِّسُ
 الْمُؤْمِنِينَ الَّذِيْنَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ اِنَّ لَهُمْ اَجْرًا كَبِيْرًا ﴿٩﴾
 وَاِنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْآخِرَةِ اَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿١٠﴾
 وَيَدْعُ الْاِنْسَانَ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ الْاِنْسَانُ عَجُوْلًا ﴿١١﴾
 وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ اٰيَاتِيْنَ فَمَحَوْنَا اٰيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا اٰيَةَ
 النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوْا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوْا عَدَدَ
 السِّنِّيْنَ وَالْحِسَابِ ﴿١٢﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصِيْلًا ﴿١٣﴾ وَكُلَّ
 اِنْسَانٍ اَلزَّمْنَةَ طَيَّرْتَهُ فِي عُنُقِهِ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتٰبًا
 يَلْقَاهُ مَنْشُوْرًا ﴿١٤﴾ اِقْرَأْ كِتٰبَكَ كَفٰى بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيْبًا
 ﴿١٥﴾ مَنْ اِهْتَدٰى فَاِنَّمَا يَهْتَدِيْ لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ
 عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰى ﴿١٦﴾ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِيْنَ حَتّٰى نَبْعَثَ
 رَسُوْلًا ﴿١٧﴾ وَاِذَا اَرَدْنَا اَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً اَمَرْنَا مُتْرَفِيْهَا فَفَسَقُوْا
 فِيْهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنٰهَا تَدْمِيْرًا ﴿١٨﴾ وَكَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ
 الْقُرُوْنِ مِنْ بَعْدِ نُوْحٍ وَكَفٰى بِرَبِّكَ بِذُنُوْبِ عِبَادِهِ خَبِيْرًا بَصِيْرًا ﴿١٩﴾

تمرین اول

آیات ۵۰ تا ۵۵ سوره قمر و آیات ۱ تا ۱۶ سوره الرحمن را در گروه‌های دو یا سه نفره

برای یک دیگر بخوانید.

وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمِجٍ بِالْبَصْرِ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا
أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٥١﴾ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي
الزُّبُرِ ﴿٥٢﴾ وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌّ ﴿٥٣﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي
جَنَّتٍ وَنَهْرٍ ﴿٥٤﴾ فِي مَقْعَدٍ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُقْتَدِرٍ ﴿٥٥﴾

سُورَةُ الرَّحْمَنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَنُ ﴿١﴾ عَلَّمَ الْقُرْآنَ ﴿٢﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ ﴿٣﴾
عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿٤﴾ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ﴿٥﴾ وَالنَّجْمُ
وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ﴿٦﴾ وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ
﴿٧﴾ أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ﴿٨﴾ وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ
وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ﴿٩﴾ وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ﴿١٠﴾
فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ ﴿١١﴾ وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ
وَالرَّيْحَانُ ﴿١٢﴾ فَبِأَيِّ آيَاتِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٣﴾ خَلَقَ
الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ﴿١٤﴾ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ
مَارِجٍ مِنْ نَارٍ ﴿١٥﴾ فَبِأَيِّ آيَاتِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٦﴾

آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه نوار بخوانید.

تمرین دوم

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نوار بخوانید. دقت کنید در هنگام وقف، حرکات مَـ وِـ وِـ در آخر کلمات خوانده نمی‌شود.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید، در آخر هر سطر وقف کنید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه نمایید.

۱- قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ

ملک ۲۹

بگو او (خدا) بخشنده است.

۲- هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا

بقره ۲۹

او کسی است که آفرید برای شما همه‌ی آنچه در زمین است.

۳- وَسَخَّرَ لَكُمْ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ

نحل ۱۲

و در خدمت شما قرار داد شب و روز و خورشید و ماه را

۴- إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّنْ طِينٍ

ص ۷۱

هنگامی که گفت پروردگارت به فرشتگان که من آفریننده‌ی بشری هستم از گِل

دانش آموزان عزیز! تمرین های «کار در کلاس» را به کمک هم کلاسی خود و با استفاده از ترجمه ی آیات درس و دانسته های قبلی خود پاسخ دهید. در صورت نیاز می توانید به فهرست کلمات پایان کتاب نیز مراجعه کنید.

تمرین اول با دقت در کار در ترجمه ی آیات صفحه ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- الرَّحْمَنُ : بخشنده پروردگار
- ۲- رَبِّ : خدای بخشنده پروردگار
- ۳- خَلَقَ : آفرید آفریننده
- ۴- خَالِقٍ : آفرید آفریننده
- ۵- اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ : روز و شب شب و روز
- ۶- وَالشَّمْسِ وَالْقَمَرِ : و خورشید و ماه و ماه و خورشید

تمرین دوم این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه ی آن ها را کامل کنید.

- ۱- وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ و قطعاً ... شما ... است. طه ۹۰
- ۲- قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ بگو ... هر چیز است. زعد ۱۶
- ۳- وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ و او (خدا) کسی است که ... و ... و ... و ... را. انبیاء ۳۳

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

ادامه‌ی مراحل استفاده از قرآن کامل در کلاس درس

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت و گو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات درس به چگونگی وقف در آخر آیات دقت کنید.

این عبارات قرآنی را بخوانید و در آخر هر سطر وقف کنید.

أنعام ۱۰۲

۱- خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ

نوح ۳

۲- أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا

حُجُرَات ۱۳

۳- إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اتَّقَاكُمْ

إسراء ۷۰

۴- وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

در عبارات تمرین بالا، حرکت قبل از حروف ناخوانا را به ساکن یا تشدید بعد از

آنها، با فلش وصل کنید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۱۷ تا ۴۰ سوره‌ی الرَّحْمَنِ را از روی صفحه‌ی بعد شبیه نوار بخوانید.

رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴿١٧﴾ فَبِأَيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٨﴾
 مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾ فَبِأَيِّ آلاءِ
 رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾ يَخْرُجُ مِنْهُمَا الدُّوْلُوُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾ فَبِأَيِّ
 آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٣﴾ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ
 ﴿٢٤﴾ فَبِأَيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٥﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾ وَيَبْقَى
 وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَلِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾ فَبِأَيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
 ﴿٢٨﴾ يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ
 ﴿٢٩﴾ فَبِأَيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٠﴾ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ الثَّقَلَانِ
 ﴿٣١﴾ فَبِأَيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٢﴾ يَمَعَشِرَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ
 إِنَّ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا
 لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَنِ ﴿٣٣﴾ فَبِأَيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٤﴾
 يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شَوْاظٌ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ ﴿٣٥﴾ فَبِأَيِّ
 آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٦﴾ فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً
 كَالدِّهَانِ ﴿٣٧﴾ فَبِأَيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٨﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ
 عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ ﴿٣٩﴾ فَبِأَيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٠﴾

تمرین اول آیات ۱۸۸ تا ۱۹۵ سوره‌ی اعراف را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک دیگر بخوانید.

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ
 أَعْلَمُ الْغَيْبِ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَا
 إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٨﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ
 مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا فَلَمَّا
 تَغَشَّاهَا حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيًّا فَمَرَّتْ بِهِ فَلَمَّا أَثْقَلَتْ
 دَعَا اللَّهُ رَبَّهُمَا لِئِنْ عَاتَيْتُنَا صَاحِبًا صَالِحًا لَنُكَوِّنَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ
 ﴿١٨٩﴾ فَلَمَّا عَاتَاهُمَا صَاحِبًا جَعَلَا لَهُ شُرَكَاءَ فِيمَا عَاتَاهُمَا
 فَتَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٩٠﴾ أَيُشْرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا
 وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿١٩١﴾ وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَا أَنفُسُهُمْ
 يَنْصُرُونَ ﴿١٩٢﴾ وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَتَّبِعُوكُمْ سَوَاءٌ
 عَلَيْكُمْ أَدَعَوْتُمُوهُمْ أَمْ أَنْتُمْ صَامِتُونَ ﴿١٩٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ
 مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَالُكُمْ فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا لَكُمْ
 إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٩٤﴾ أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ
 يَبْطِشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ يُبْصِرُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ آذَانٌ
 يَسْمَعُونَ بِهَا قُلِ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ كِيدُوا فَلَا تُنظِرُونَ ﴿١٩٥﴾

صفحه ۱۷۵ قرآن کامل

تمرین دوم آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه نوار بخوانید.

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نوار بخوانید. دقت کنید در هنگام وقف، حرکات آخره و وِ (واو و الف کوچک) خوانده نمی‌شود.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید، در آخر هر سطر وقف کنید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه نمایید.

۱- وَ جَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ

حج ۷۸

و تلاش و جهاد کنید در راه خدا آن چنان که حق تلاش و جهاد اوست.

۲- قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ

آعراف ۵۹

گفت ای قوم من عبادت کنید خدا را، نیست برای شما هیچ خدایی جز او.

۳- لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ

روم ۴۵

تا پاداش دهد به کسانی که ایمان آوردند و کارهای خوب انجام دادند، از لطف و رحمتش

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- جاهِدوا : جهاد کنید عبادت کنید
- ۲- أُعْبُدوا : جهاد کنید عبادت کنید
- ۳- ءَامَنوا : انجام دادند ایمان آوردند
- ۴- عَمِلوا : انجام دادند ایمان آوردند
- ۵- صَالِحَات : کارهای خوب کار خوب

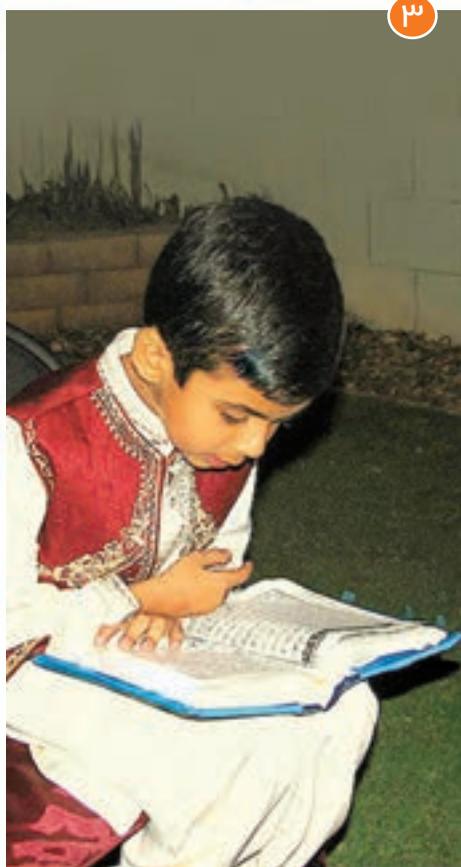
تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

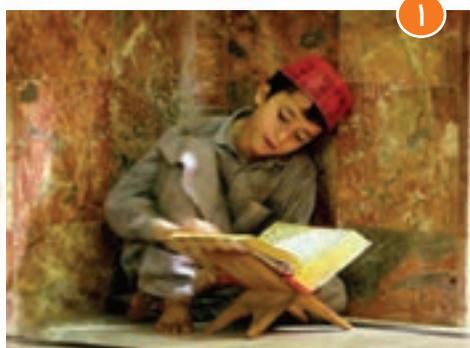
- ۱- يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ
بقره ۲۱ ای تان را
- ۲- وَ جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
توبه ۴۱ و ... با ... تان و جان‌هایتان در راه ...
- ۳- وَ بَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ
بقره ۲۱ و بشارت ده کسانی را که ... و ... که برای آن‌ها بهشت‌هایی است.

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

۳

۱

۲

انس با قرآن کریم در کشورهای هندوستان ① و پاکستان ② و ③

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ
هنگامی که قرآن خوانده می شود،

فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا
به آن گوش دهید و ساکت باشید؛

لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ
تا لطف و رحمت خدا شامل شما شود.

سورهی اعراف، آیهی ۲۰۴

چو قرآن بخوانند دیگر خموش به آیات قرآن فرا دار گوش

فعالیت

- ۱- دربارهی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت و گو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات درس به چگونگی وقف در آخر آیات دقت کنید.

* جامعُ أحادیثُ الشَّیخه، ج ۱۵، ص ۷

این عبارات قرآنی را بخوانید و دور حرکتی که هنگام وقف خوانده نمی‌شوند، خط بکشید.

اسراء ۲۶

۱- وَءَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَ

أنعام ۶۱

۲- وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ

حج ۴۰

۳- وَ لَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَ

بقره ۲۵۵

۴- مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ

در عبارات تمرین بالا، حرکت قبل از حروف ناخوانا را به ساکن یا تشدید بعد از

آن‌ها، با فلش وصل کنید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۱۹۶ تا ۲۰۶ سوره‌ی **اعراف** را از روی صفحه‌ی بعد شبیه نوار بخوانید.

وَلِيِّي

إِنَّ وَلِيَّيَ* اللَّهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ
 ﴿١٩٦﴾ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ نَصَرَكُمْ
 وَلَا أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿١٩٧﴾ وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى
 لَا يَسْمَعُوا وَتَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٩٨﴾ خُذِ
 الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ ﴿١٩٩﴾ وَإِنَّمَا يَنْزَعَنَّكَ
 مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٠٠﴾ إِنَّ
 الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَآئِفٌ مِنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا
 فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ ﴿٢٠١﴾ وَإِخْوَانُهُمْ يَمُدُّونَهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ
 لَا يُقْصِرُونَ ﴿٢٠٢﴾ وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بَيِّنَةٌ قَالُوا لَوْلَا اجْتَبَيْتَهَا
 قُلْ إِنَّمَا أَتَّبِعُ مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ مِنْ رَبِّي هَذَا بَصَآئِرٌ مِنْ
 رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠٣﴾ وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ
 فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٢٠٤﴾ وَاذْكُرْ رَبَّكَ
 فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ
 وَالْأَصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ ﴿٢٠٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ
 لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَ يُسَبِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ ﴿٢٠٦﴾

آیات ۵۴ تا ۶۲ سوره ی هود را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک دیگر بخوانید.

اِنْ نَقُولُ اِلَّا اَعْتَرْنَاكَ بَعْضَ اِلَهَيْنَا بِسَوْءٍ قُلْ اِنِّى اَشْهَدُ اللّٰهَ
 وَاَشْهَدُوْا اَنِّىۤ بَرِّىۤ ؕ مِمَّا تُشْرِكُوْنَ ﴿۵۴﴾ مِنْ دُوْنِهٖ فَكَيْدُوْنِى
 جَمِيْعًا ثُمَّ لَا تُنظِرُوْنَ ﴿۵۵﴾ اِنِّىۤ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ رَبِّىۤ وَرَبِّكُمْ
 مَا مِنْ دَابَّةٍ اِلَّا هُوَ اَخَذَ بِنَاصِيَتِهَا اِنَّ رَبِّىۤ عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۵۶﴾
 فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ مَا اُرْسَلْتُ بِهٖ اِلَيْكُمْ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّىۤ
 قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوْنَهٗ شَيْئًا اِنَّ رَبِّىۤ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ حَافِظٌ
 ﴿۵۷﴾ وَاِذَا جَاءَ اَمْرُنَا بِجَنَّتَيْنَا هُوْدًا وَاَلَّذِيْنَ ءَامَنُوْا مَعَهُۥ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا
 وَبَجَنَّتِهِمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿۵۸﴾ وَتِلْكَ اَعَادُ جَحْدًا بِاٰيَاتِ رَبِّهِمْ
 وَعَصَوْا رُسُلَهٗ وَاتَّبَعُوْا اَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿۵۹﴾ وَاتَّبَعُوْا فِى
 هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ اِلَّا اِنَّ عَادًا كَفَرُوْا رَبَّهُمْ اِلَّا
 بُعْدًا لِعٰدِ قَوْمٍ هُوْدٍ ﴿۶۰﴾ وَاِلٰى ثَمُوْدَ اٰخَاهُمْ صٰلِحًا قَالِ يٰقَوْمِ
 اَعْبُدُوْا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ هُوَ اَنْشَاَكُمْ مِنَ الْاَرْضِ
 وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيْهَا فَاسْتَغْفِرُوْهُ ثُمَّ تَوَبُّوْا اِلَيْهٖ اِنَّ رَبِّىۤ قَرِيْبٌ مُّجِيْبٌ
 ﴿۶۱﴾ قَالُوْا يٰصٰلِحُ قَدْ كُنْتَ فِىۤنَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هٰذَا اَتَنْهٰنَا اَنْ
 نَّعْبُدَ مَا يَعْبُدُ اٰبَاؤُنَا وَاِنَّا لَفِىۤ شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُوْنَ اِلَيْهٖ مُّرِيْبٍ ﴿۶۲﴾

آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه نوار بخوانید.

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نواری گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نواری بخوانید و به وقف

کلمات توجه کنید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و آخر هر سطر وقف کنید. دقت شود در هنگام وقف،

حرکت خوانده نمی‌شود و «ة» به «ه» تبدیل می‌شود. به ترجمه‌ی عبارات نیز توجه کنید.

أنفال ۶۰

۱- وَاعِدُوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ

و آماده کنید در برابر آن‌ها (دشمنان خدا) آن‌چه می‌توانید از قدرت و نیرو

یونس ۲۶

۲- لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ

برای کسانی که کار خوب کردند، پاداش نیکوتر و بیش از آن است.

احزاب ۲۱

۳- لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ

قطعاً برای شما، پیامبر خدا، الگویی نیکویی است.

آل عمران ۱۹۴

۴- رَبَّنَا وَءَاتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ

پروردگارا بیخس به ما آنچه وعده دادی به وسیله‌ی پیامبرانت؛ و خوار نساز ما را در روز قیامت.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- قُوَّةٌ : قدرت و نیرو رعد و برق
- ۲- أَحْسَنُوا : کار خوب کردند کار کردند
- ۳- رُسُلٌ : پیامبر پیامبران
- ۴- يَوْمَ الْقِيَامَةِ : خانه‌ی آخرت روز قیامت

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ
... مگر از سوی ...
کَهِف ۳۹
- ۲- لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرٌ عَظِيمٌ
... از آن‌ها و تقوا داشتند ... است.
آل عمران ۱۷۲
- ۳- كُلُّ عَمَلٍ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ
... همه ایمان آوردند به ... و ... او و کتاب‌های او و ... او.
بقره ۲۸۵
- ۴- فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
... پس ... حکم می‌کند میان شما ...
نساء ۱۴۱

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

۲

۱

۴

۳

انس با قرآن کریم در کشور فلسطین ۱، ۲، ۳ و لبنان ۴

چند مرد ناشناس به سوی حضرت ابراهیم می‌آیند و بر او سلام می‌کنند. «**قَالُوا سَلَامًا**»* حضرت ابراهیم کمر راست می‌کند و با پشت دست، عرق پیشانی‌اش را می‌گیرد و می‌گوید: سلام بر شما؛ و در حالی که دست از کار می‌کشد، آن‌ها را به خانه دعوت می‌کند.

چند لحظه بعد از ورود مهمانان به خانه، حضرت ابراهیم از اتاق بیرون آمده و به همسرش می‌گوید: سارا بانو! در منزل چه داریم؟ باید غذایی برای مهمانان آماده کنیم.

سارا پاسخ می‌دهد: اگر شما به من کمک کنی، کباب خوبی از گوساله برای مهمانان پیامبر خدا آماده می‌کنیم. حضرت ابراهیم در حالی که خود را برای این کار آماده می‌کند، می‌گوید: کبابِ گوساله، آن هم دست‌پخت سارا بانو خوردن دارد.

سارا ظرف غذا را به اتاق می‌برد. حضرت ابراهیم از جا بلند می‌شود، ظرف غذا را از دست همسرش می‌گیرد و بر سر سفره می‌گذارد؛ رو به مهمانان می‌کند و می‌گوید: بسم‌الله! بفرمایید غذا سرد می‌شود. مهمانان جلو نمی‌آیند. حضرت ابراهیم در حالی که از رفتار آن‌ها تعجب کرده، باز هم تعارف می‌کند: ما رسم نداریم مهمانی را گرسنه از خانه روانه کنیم.

یکی از مهمانان رو به حضرت ابراهیم می‌کند و می‌گوید: نگران نباش ای پیامبر خدا! ما فرستادگان خداوندیم و فرشتگان نیازی به غذای انسان‌ها ندارند. سارا نیز که از غذا نخوردن مهمانان نگران شده بود، با این سخنان، ترسش فرو ریخته و می‌خندد. آن‌گاه فرشتگان ادامه می‌دهند: «فَبَشِّرْناها بِاسْحاقَ»* ما امروز برای شما مزه‌ای داریم. پروردگار توانا اراده کرده است که پسری به نام اسحاق و بعد از او نوه‌ای به نام یعقوب به شما عطا کند.

سارا جلو می‌آید و با تعجب می‌گوید: دیگر از ما گذشته است، من و او برای بچه‌دار شدن خیلی پیریم... ابراهیم که هنوز ساکت است، لب‌هایش کم‌کم به خنده باز می‌شود.

فرشتگان رو به سارا می‌کنند و می‌گویند: آیا از قدرت خدا تعجب می‌کنی! رحمت و برکت خدا بر خاندان شما باد! فرشتگان با بدرقه‌ی حضرت ابراهیم و همسرش از خانه خارج می‌شوند.

چشم‌های سارا از شادی و امید برق می‌زند و اشک شوق بر گونه‌اش می‌چکد. حضرت ابراهیم به شکرانه‌ی لطف الهی به سجده می‌رود و سارا نیز در پشت سر همسرش سجده‌ی شکر به‌جای می‌آورد.

قطره اما دریا

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله:

راست‌ترین سخن‌ها، سخن

قرآن و بهترین داستان‌ها،

داستان‌های قرآن است.*

تمرین اول آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات درس به چگونگی وقف در آخر آیات دقت کنید.

* بحار الأنوار، ج ۹۲

این عبارات قرآنی را بخوانید و دور آنچه که هنگام وقف خوانده نمی شود، خط بکشید.

۱- بَلِ الْإِنْسَانِ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾

قیامت ۱۴

۲- هُوَ أَهْلُ التَّقْوَىٰ وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ

مَدَّ تَر ۵۶

۳- قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً

آل عمران ۳۸

۴- وَفَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ ﴿٣٢﴾ لَامَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ﴿٣٣﴾

واقعه ۳۲ و ۳۳

در عبارات تمرین بالا، زیر حروف ناخوانا خط بکشید و هم چنین اتصالات را با

فلش نشان دهید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۶۳ تا ۷۱ سوره‌ی هود را از روی صفحه‌ی بعد شبیه نوار بخوانید.

قَالَ يَلْقَوْمِ اَرَعَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّىْ وَءَاتَنِى
 مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَنْصُرُنِى مِنَ اللّٰهِ اِنْ عَصَيْتُهُ
 فَمَا تَزِيدُونِى غَيْرَ تَخْسِيرٍ ﴿٦٣﴾ وَيَلْقَوْمِ هٰذِهِ نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ
 اٰيَةٌ فَذُرُوها تَاْكُلْ فِى اَرْضِ اللّٰهِ وَلَا تَمَسُّوْهَا بِسَوْءٍ
 فَيَاْخُذْكُمْ عَذَابٌ قَرِيْبٌ ﴿٦٤﴾ فَعَقَرُوْهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِى دَارِكُمْ
 ثَلَاثَةَ اَيَّامٍ ذٰلِكَ وَعَدُّ غَيْرِ مَكْذُوْبٍ ﴿٦٥﴾ فَلَمَّا جَاءَ اَمْرُنَا
 نَجَّيْنَا صَالِحًا وَالَّذِيْنَ ءَامَنُوْا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَمِنْ خِزْيِ
 يَوْمِئِذٍ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيْزُ ﴿٦٦﴾ وَاَخَذَ الَّذِيْنَ
 ظَلَمُوْا الصَّيْحَةَ فَاصْبَحُوْا فِى دِيَارِهِمْ جِثْمِيْنَ ﴿٦٧﴾
 كَانْ لَمْ يَغْنَوْا فِيْهَا اِلَّا اِنَّ ثَمُوْدًا كَفَرُوْا رَبَّهُمْ اِلَّا بُعْدًا
 لِثَمُوْدَ ﴿٦٨﴾ وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا اِبْرٰهِيْمَ بِالْبَشْرِىْ قَالُوْا
 سَلٰمًا قَالِ سَلٰمٌ فَمَا لِيْثَ اَنْ جَاءَ بِعَجَلٍ حٰنِيْدٍ ﴿٦٩﴾ فَلَمَّا
 رَءَا اَيْدِيْهِمْ لَا تَصِلُ اِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَاَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً
 قَالُوْا لَا تَخَفْ اِنَّا اَرْسَلْنَا اِلَيْكَ قَوْمَ لُوْطٍ ﴿٧٠﴾ وَاَمْرًا تَهُ قٰئِمَةٌ
 فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنٰهَا بِاسْحٰقَ وَمِنْ وَّرَآءِ اسْحٰقَ يَعْقُوْبَ ﴿٧١﴾

آیات ۱۵۲ تا ۱۵۷ سوره انعام را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک دیگر بخوانید.

تمرین اول

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ
 أَشُدَّهُ ۗ وَ أَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ ۚ لَا نُكَلِّفُ
 نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا ۚ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ
 ۗ وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّيْكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ
 ﴿١٥٢﴾ وَ إِنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ ۚ وَلَا تَتَّبِعُوا
 السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّيْكُمْ بِهِ
 لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٥٣﴾ ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِي
 أَحْسَنَ وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ بِلِقَاءِ
 رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٤﴾ وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ
 وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥٥﴾ أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَنْزَلَ الْكِتَابَ
 عَلَي طَائِفَتَيْنِ مِن قَبْلِنَا وَإِنْ كُنَّا عَن دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ ﴿١٥٦﴾
 أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّا أَهْدَىٰ مِنْهُمْ
 فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ ۚ فَمَن
 أَظْلَمُ مِمَّن كَذَّبَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا سَنَجْزِي الَّذِينَ
 يَصْدِفُونَ عَن آيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ ﴿١٥٧﴾

صفحه ۱۴۹ قرآن کامل

آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه نوار بخوانید.

تمرین دوم

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نواری گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نواری بخوانید و به وقف

کلمات توجه کنید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را که دارای «ن» کوچک هستند، مانند دو مثال زیر بخوانید.

به ترجمه‌ی عبارات زیر توجه کنید.

خَيْرٌ اِطْمَآنً ← خَيْرٌ اِطْمَآنً

جَمِيعًا الَّذِي ← جَمِيعًا الَّذِي

۱- اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ نَّاسِمُهُ وَيَحْيَى

مریم ۷

قطعاً ما بشارت می‌دهیم تو را به پسری که اسم او یحیی است.

۲- كَذَّبَتْ قَوْمُ نوحٍ الْمُرْسَلِينَ

شعراء ۱۰۵

انکار کردند قوم حضرت نوح پیامبران را.

۳- رَبَّنَا وَادْخُلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ

غافر ۸

پروردگارا! وارد کن آن‌ها را به بهشت‌های جاودان که به ایشان وعده دادی.

۴- وَامَّا مَنَءَامَنَ وَاعْمَلْ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءٌ الْحُسْنَى

کهف ۸۸

و اما هر کس ایمان آورد و انجام داد کار خوب پس برای او پاداشی نیکوتر است.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- غُلام: دختر پسر
- ۲- جَنّات: بهشت بهشت‌ها
- ۳- جَنَّة: بهشت بهشت‌ها
- ۴- ءامَنَ: ایمان آورد انجام داد
- ۵- عَمِلَ: ایمان آورد انجام داد
- ۶- صالح: کار خوب کارهای خوب

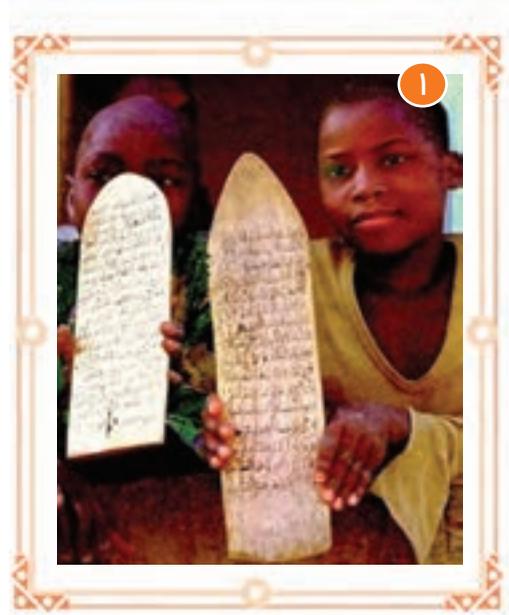
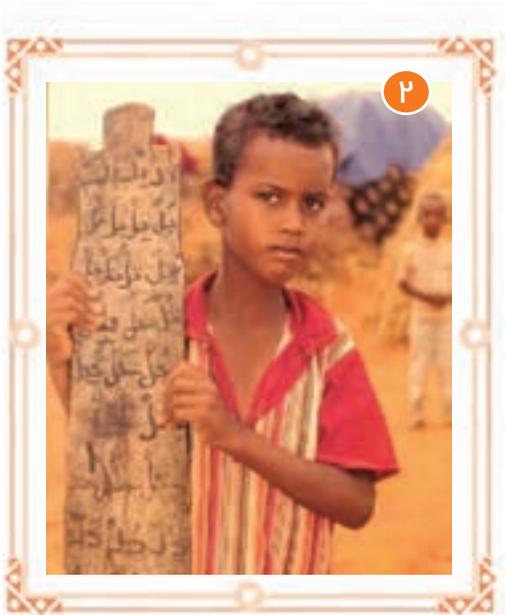
تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- فَادَّلِي دَلْوَهُ وَقَالَ يَا بَشْرِي هَذَا غُلَامٌ
پس دلو* خود را داخل چاه انداخت؛ آن‌گاه گفت مژده... یک... است. یوسف ۱۹
- ۲- إِلَّا مَنْ تَابَ وَءامَنَ وَ عَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ
مگر کسی که توبه کرد و ... و ... و ... پس ایشان وارد ... می‌شوند. مریم ۶۰
- ۳- إِنَّ الَّذِينَ ءامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ
قطعاً ... و ... و ... برای آن‌ها ... ی پر نعمت است. لقمان ۸

* دَلْو: ظرفی برای کشیدن آب از چاه، سطل

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در کشورهای آفریقایی ① ، ② از جمله کشور سومالی ③ و لیبی ④

وَ اَوْفُوا بِالْعَهْدِ
به عهد خود وفا کنید.

سوره‌ی اسراء آیه‌ی ۳۴

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت‌وگو کنید.
- ۲- کدام جمله از آیات جلسه‌ی اول با پیام قرآنی درس شباهت دارد؟
- ۳- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول آیات درس را برای اعضای خانواده ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات درس به چگونگی وقف در آخر آیات دقت کنید.

* غُزُّ الْحِكْمِ، حَدِيثٌ ٤٥٦٣

این عبارات قرآنی را که دارای «ن» کوچک است، با دقت بخوانید و در آخر هر سطر

۱- وَ نَادَى نُوْحٌ ابْنَهُ وَ

هود ۴۲

۲- كَرَّمَادِنِ اشْتَدَّتْ بِه الرِّيحُ

ابراهیم ۱۸

۳- اَوْ لَهْوَانِ انْفَضُّوا اِلَيْهَا

جمعه ۱۱

۴- وَ اِنْ اَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ اِنْقَلَبْ عَلٰى وَجْهِهِ

حج ۱۱

در عبارات تمرین بالا، زیر حروف ناخوانا خط بکشید و هم چنین اتصالات را با

خواندن روزانه قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۱۵۸ تا ۱۶۵ سوره انعام را از روی صفحه‌ی بعد شبیه نوار بخوانید.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ
 بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا
 لَمْ تَكُنْ ءَامِنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا قُلِ انْتَضِرُوا
 إِنَّا مُنْتَظِرُونَ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيْعًا لَسْتَ
 مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ
 ﴿١٥٩﴾ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ
 فَلَا يُجْزَى إِلَّا أَمْثَالَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦٠﴾ قُلِ إِنِّي هَدَيْتُ رَبِّي
 إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ
 الْمُشْرِكِينَ ﴿١٦١﴾ قُلِ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ
 رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ
 ﴿١٦٣﴾ قُلِ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغَى رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ
 نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ
 فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٦٤﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ
 خَلْقَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَبْلُوكُمْ
 فِي مَا آتَاكُمْ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٦٥﴾

تمرین اول یک دیگر بخوانید. آیه ۱۷۶ سوره نساء و آیات ۱ و ۲ سوره مائده را در گروه‌های دو یا سه نفره برای

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ إِنَّ امْرَأًا هَلَكَ
لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَا
إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ فَإِن كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَ
وَإِن كَانُوا إِخْوَةً رِجَالًا وَنِسَاءً فَلِلَّذَكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ
يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٧٦﴾

سُورَةُ الْمَائِدَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آوُوا بِالْعُقُودِ أُحِلَّتْ لَكُمْ بَهِيمَةُ
الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ غَيْرِ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ إِنَّ
اللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ﴿١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحِلُّوا شَعْبَةَ اللَّهِ
وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا أَمِينَ الْبَيْتِ
الْحَرَامِ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنْ رَبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا
وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَا نُ قَوْمٍ أَنْ صَدَّوْكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ أَنْ تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا
عَلَى الْإِثْمِ وَ الْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢﴾

تمرین دوم آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه نوار بخوانید.

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نواری گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نواری بخوانید و به وقف کلمات توجه کنید.

تمرین دوم

این آیات قرآنی را که دارای حروف مقطعه هستند، بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

قلم ۱

۱- ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ۱

نون، سوگند به قلم و آنچه می‌نویسد.

نمل ۱

۲- طَسَّ تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ ۱

طاسین، این آیات قرآن و کتابی روشن‌گر است.

۳- أَلرَّ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ۱

الف لام را، این آیات کتاب روشن‌گر است.

یوسف ۱ و ۲

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۲

قطعا ما نازل کردیم آن را قرآنی به زبان عربی تا شما اندیشه کنید.

۴- حَمَّ ۱ عَسَقَ ۲

حامیم * عین سین قاف

كَذَلِكَ يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۳

شوری ۱ تا ۳

این چنین وحی می‌کند به تو و به کسانی که قبل از تو بودند، خدای عزیز حکیم.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- آیات : آیه‌ها، نشانه‌ها آیه‌ها، قدرت‌ها
- ۲- مُبِين : چراغ روشن
- ۳- أَنْزَلْنَا : نازل کرد نازل کردیم
- ۴- تَعْقِلُونَ : اندیشه نکنید اندیشه کنید
- ۵- لَا تَعْقِلُونَ : اندیشه نمی‌کنید اندیشه می‌کنید

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ
... یاد داد به وسیله‌ی ... عَلَى ۴
- ۲- إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ
قطعاً ... برای ... دشمن ... است. یوسف ۵
- ۳- كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ
 این چنین بیان می‌کند خدا برای شما ... ش را تا شما ... بقره ۲۴۲
- ۴- لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ
 قطعاً ... به سوی شما ... سی که در آن یاد شماست، پس آیا ... انبیاء ۱۰

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در کشور هندوستان

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ
در نیکی کردن و کارهای خوب به یک دیگر کمک کنید،

وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ
ولی در گناه و کارهای بد همکاری نکنید.

سوره‌ی مائده آیه‌ی ۲

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت‌وگو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول آیات درس را برای اعضای خانواده ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات درس به چگونگی وقف در آخر آیات دقت کنید.

* قرآن در آینه ی حدیث، عباس عزیزی، ص ۱۷

ص ۱

۱- ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ ۱

طه ۱ و ۲

۲- طه ۱ مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ۲

مریم ۱ و ۲

۳- کهیعص ۱ ذِكْرُ رَحْمَةِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّا ۲

۴- الم ۱ أَحْسِبَ النَّاسَ أَنْ يَتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ۲ عنکبوت ۱ و ۲

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۳ تا ۵ سوره‌ی مائده را از روی صفحه‌ی بعد شبیه نوار بخوانید.

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ
 بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ
 السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى التُّصْبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا
 بِالْأَزْلَامِ ذَٰلِكُمْ فَسْقُطُ الْيَوْمِ يَئِسَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ
 فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ
 عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي
 مَخْمَصَةٍ غَيْرِ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣﴾
 يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ
 الْجَوَارِحِ مُكَلَّبِينَ يَعْلَمُونَهَا مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ فُكُلُوا مِمَّا أَمْسَكَ
 عَلَيْكُمْ وَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ
 ﴿٤﴾ الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ
 لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ
 مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ
 مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ وَمَنْ يَكْفُرْ
 بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٥﴾

آیات ۲۵۷ تا ۲۵۹ سوره ی بقره را در گروه های دو یا سه نفره برای یک دیگر بخوانید.

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ
النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٢٥٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ
أَنِ ءَاتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي
وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أُحْيِي وَأُمِيتُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي
بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي
كَفَرَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥٨﴾ أَوْ كَالَّذِي مَرَّ
عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّى يُحْيِي هَذِهِ
اللَّهُ بَعَدَ مَوْتِهَا فَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ قَالَ كَمْ
لَبِثْتُ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَلْ لَبِثْتَ مِائَةَ
عَامٍ فَانظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ وَانظُرْ
إِلَى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ ءَايَةً لِلنَّاسِ وَانظُرْ إِلَى
العِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا فَلَمَّا
تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾

يُحْيِي

أُحْيِي

آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه نوار بخوانید.

قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نوار بخوانید و به کشش صداهای دارای مدّ دقت کنید.

این عبارات و آیات قرآنی را با کشش صداهای دارای مدّ بخوانید و به ترجمه‌ی آنها توجه کنید.

۱- وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ۱۱۰

و نباید شریک سازد در عبادت پروردگارش کسی را.

کهف ۱۱۰

۲- رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ

پروردگارا فرو فرست بر ما سفره‌ی غذایی از آسمان.

مائده ۱۱۴

۳- وَ أَوْصُ أُمَّرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ۴۴

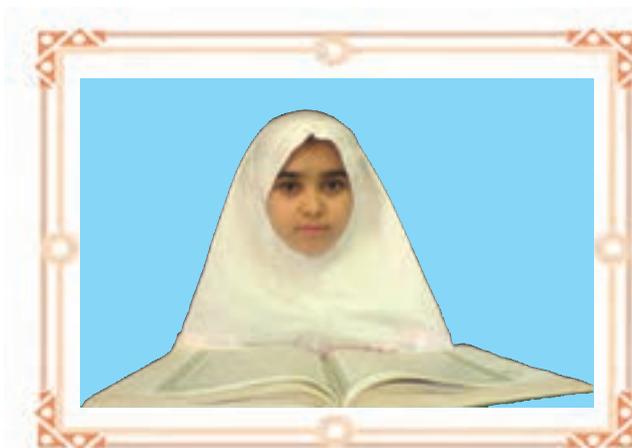
و واگذار می‌کنم کارم را به خدا، قطعاً خدا به بندگانش بیناست.

غافر ۴۴

۴- فَادْكُرُوا آيَاتَ اللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۷۴

پس یاد کنید نعمت‌های خدا را و در زمین فساد نکنید.

اعراف ۷۴

تمرین اول

بادقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزیند.

۱- سَمَاءُ : زمین آسمان

۲- أَرْضُ : زمین آسمان

۳- أَحَدٌ : کسانی کسی

۴- أَمْرٌ : کارها کار

۵- عِبَادٌ : بندگان بنده

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

۱- وَاللَّهُ رَئُوفٌ بِالْعِبَادِ

بقره ۲۰۷

و ... مهربان و دلسوز به ... است.

۲- وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ

شوری ۳۸

و ... ایشان (مؤمنان) با مشورت، میانشان (بین یکدیگر) است.

۳- وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا

صاد ۲۷

و خلق نکردیم ... و ... و آنچه را بین آن‌هاست ...

۴- قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا

جن ۲۰

بگو می‌خوانم فقط ... م را و شریک نمی‌گیرم برای او ... را.

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در کشور مالزی

عزیز زنده می‌شود

عزیز مقداری آب و غذا برمی‌دارد و در خورجین الاغ خود می‌گذارد. «بسم‌الله» می‌گوید و به قصد سفر، شهر خود را ترک می‌کند.

در بین راه، خود را در مقابل شهر زلزله‌زده‌ی ویرانی می‌یابد. به فکر فرو می‌رود: «راستی چگونه روزی همه‌ی این مردگان که زیر آوارِ خانه‌هایشان، پوسیده و از بین رفته‌اند، به قدرت خدا زنده خواهند شد؟!» همین‌طور که در این اندیشه

است، احساس خستگی می‌کند. کنار رودخانه‌ای که از پای کوه جاری است از الاغ پیاده می‌شود، افسار حیوان را به درختی می‌بندد تا در سایه‌ی آن مقداری استراحت کند. در این هنگام به خواب سنگینی فرو می‌رود.

صدایی می‌شنود، صدایی آشنا که می‌گوید: عزیز! عزیز! بلند شو! چشم‌هایش را باز می‌کند، دستش را به زمین تکیه داده و بلند می‌شود. به اطراف نگاه می‌کند، اتفاق عجیبی افتاده است. تا چشم کار می‌کند، همه چیز دچار تغییر و دگرگونی شده است. با خود می‌گوید: «شاید خواب می‌بینم. شاید کسی مرا در خواب جابه‌جا کرده است.» یادش می‌آید که در سایه‌ی درختی خوابیده بود. همان‌جا کنار درخت چیزی توجه‌عزیز را به طرف خود جلب می‌کند: آب و غذایش تازه و دست‌نخورده کنارش مانده است ولی از الاغش خبری نیست.

دوباره همان صدای آشنا – که صدای فرشته‌ی وحی است – از او می‌پرسد: آیا می‌دانی چقدر در این سرزمین مانده‌ای؟! عزیز بی‌درنگ جواب می‌دهد: شاید چند ساعتی یا یک روز!

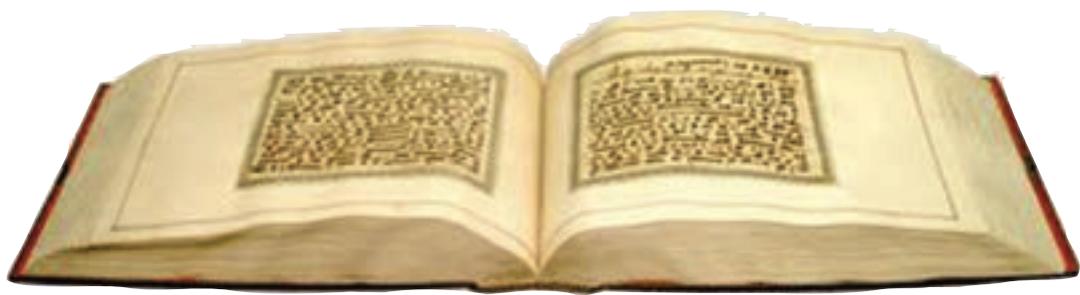
فرشته‌ی وحی ادامه می‌دهد: «أَمَّا تَوْصِدُ سَالِةً أَمَّا تَوْصِدُ سَالِةً أَمَّا تَوْصِدُ سَالِةً»
به الاغ پیر و با وفایت نگاه کن!

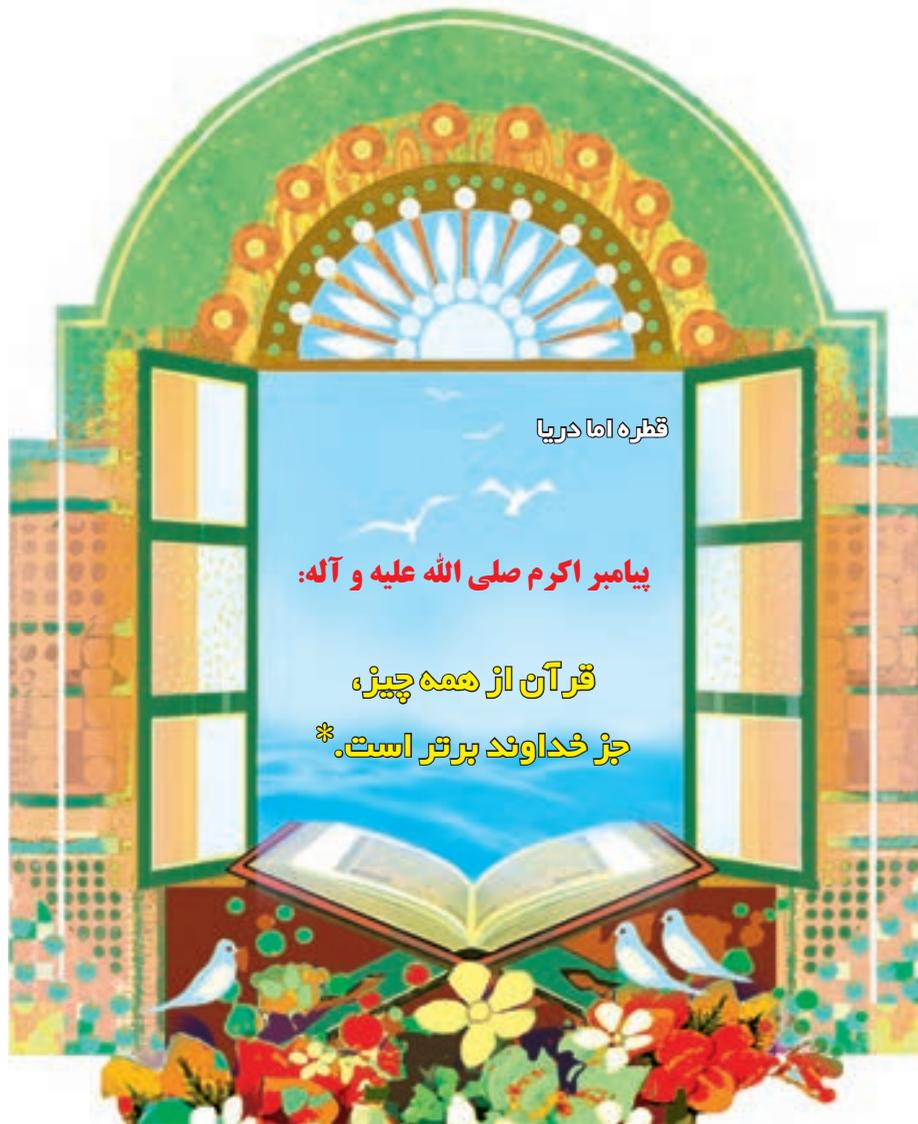
عزیز جلوتر می‌رود. از آن حیوان بیچاره جز تکه‌های استخوان و نشانی که بر پیشانی الاغش می‌بست، چیزی نمی‌یابد!

بدن عزیز شروع به لرزیدن می‌کند! زانوهایش سست شده، بر زمین می‌نشیند و در برابر قدرت خداوند احساس ناتوانی می‌کند!

صدای فرشته‌ی وحی باز در گوشش می‌پیچد: عزیز! مگر نمی‌خواستی زنده شدن مردگان را ببینی؟! خدا خواست که خودت یکی از معجزه‌ها و نشانه‌های قدرت او باشی! نمی‌بینی که آب و غذایت بعد از این همه سال تازه و سالم باقی مانده است! حالا به الاغ نگاه کن! ببین چگونه استخوان‌هایش گوشت و پوست می‌گیرد! ببین که چگونه دوباره زنده می‌شود در حالی که مرده بود!

عزیز پس از دیدن آن منظره می‌گوید: «أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ*» به یقین رسیدم که خدا بر انجام هر کاری تواناست.

تمرین اول آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات درس به کشش صداهای دارای مدّ دقت کنید.

* مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِلِ، ج ۱

این عبارات قرآنی را با کشش صداهای دارای مدّ بخوانید.

۱- وَمَا أُبْرِي نَفْسِي

یوسف ۵۳

۲- إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسَّوْءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي

یوسف ۵۳

۳- رَبَّنَا إِنَّا أَمْنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا

آل عمران ۱۶

۴- كَلَّا نُمِدُّ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ

اسراء ۲۰

در عبارات تمرین بالا، زیر حروف ناخوانا خط بکشید و اتصالات را با فلش

نشان دهید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۲۶۰ تا ۲۶۴ سوره‌ی بقره را از روی صفحه‌ی بعد شبیه نوار بخوانید.

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِنُ قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِي قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً
 مِنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِنْهُنَّ جُزْءًا
 ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٦﴾
 مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ
 أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ وَاللَّهُ يُضْعِفُ
 لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٧﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتَّبَعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا أَذَىٰ
 لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ
 ﴿٦٨﴾ قَوْلٌ مَعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا
 أَذَىٰ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ ﴿٦٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُبْطِلُوا
 صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِئَاءَ النَّاسِ
 وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ
 تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا ۖ لَا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ
 شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٧٠﴾

آیه ۴۳ سوره ی رعد و آیات ۱ تا ۵ سوره ی ابراهیم را در گروه های دو یا سه نفره برای

تمرین اول

یک دیگر بخوانید.

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ
شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ﴿٤٣﴾

سُورَةُ اِبْرَاهِيمَ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الرَّكُوتِ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ
إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿١﴾
اللَّهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَوَيْلٌ
لِّلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ
الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا
مِنْ رَسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلُّ اللَّهُ
مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
﴿٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ
قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكَّرْهُمْ بِآيَاتِ
اللَّهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٥﴾

صفحه ۲۵۵ قرآن کامل

آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه نوار بخوانید.

تمرین دوم

قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نوار بخوانید.

این عبارات قرآنی را بخوانید، در آخر هر سطر وقف کنید. دقت شود صدای «ا» و «ی» در هنگام وقف «آ» خوانده می‌شود. به ترجمه‌ی عبارات نیز توجه کنید.

محمد (ص) ۱۵

۱- وَ أَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى

و رودهایی از عسل خالص.

نمل ۶۰

۲- وَ أَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً*

و (خدا) نازل کرد برای شما از آسمان آب را.

هود ۳

۳- ثُمَّ تَوَبُوا إِلَيْهِ يُمْتَعِكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى

سپس توبه کنید به سوی او تا شما را بهره‌مند سازد با بهره‌های نیکوی (دنیا) تا زمانی معین

بقره ۲۶۳

۴- قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَةٍ يَتَّبِعُهَا أَذًى

سخن خوب و عفو و گذشت بهتر است از بخششی که به دنبال آن آزار و اذیت باشد.

*وقف بر کلماتی مانند ماء، سماء، بناء، جزء به صورت ماء، سماء، بناء و جزء است.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- آنهار : رود رودها
- ۲- معرُوف : خوب، کارخوب بد، کار بد
- ۳- صدَقَة، صدَقَات : گذشت، گذشت‌ها بخشش، بخشش‌ها
- ۴- اَذَى، اَذَى : قهر و غضب آزار و اذیت
- ۵- توبوا : توبه کردند توبه کنید

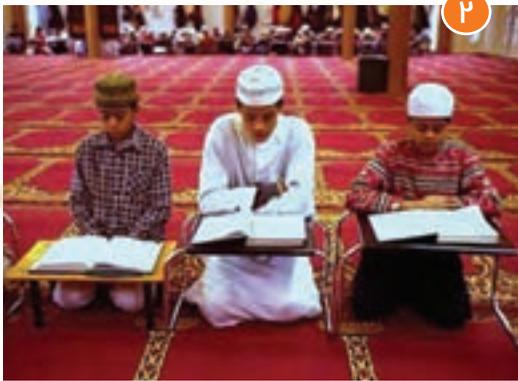
تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- بِأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا تَوَبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا
ای به سوی ... توبه‌ای واقعی تحریم ۸
- ۲- بِأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَى
... .. باطل نکنید ... تان را با منت گذاردن و ... بقره ۲۶۴
- ۳- بِأَمْرٍ مِّمَّنْ يَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ
امر می‌کنند به ... و نهی می‌کنند از ... و برپا می‌دارند ... را و می‌پردازند ... را. توبه ۷۱
- ۴- وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
و عده داد ... به مردان و زنان ... بی‌ی را که جاری است از زیر آن‌ها ... توبه ۷۲

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در کشورهای ترکیه ①، هلند ②، یونان ③ و انگلستان ④

لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ
شکر نعمت، نعمت افزون کند.

سوره ابراهیم آیه ۷

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت و گو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات درس، به چگونگی وقف در آخر آیات دقت کنید.

* کنز العمال، ج ۲، ص ۲۹۰

این عبارات قرآنی را بخوانید و دور علامتی که هنگام وقف خوانده نمی‌شود، خط بکشید.

۱- أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ زُمره ۶۰

۲- وَ سَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلُّ يَجْرَى إِلَىٰ آجَلٍ مُّسَمًّى لقمان ۲۹

۳- وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا یوسف ۳۱

۴- وَيُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا انسان ۸

در عبارات تمرین بالا، زیر حروف ناخوانا خط بکشید و اتصالات را با فلش

نشان دهید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۶ تا ۱۰ سوره‌ی ابراهیم علیه السلام را از روی صفحه‌ی بعد شبیه نوار بخوانید.

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
 إِذْ أَنْجَلَكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ
 وَيُرِيدُ بِحَيَاتِكُمْ أَنْبَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي
 ذَلِكَ لَكُمْ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٦﴾ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ
 لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي
 لَشَدِيدٌ ﴿٧﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ إِنَّ تَكْفُرًا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ
 جَمِيعًا فَإِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٨﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ
 مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ
 لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا
 أَيْدِيَهُمْ فِي أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ
 وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿٩﴾ قَالَتْ
 رُسُلُهُمْ أَفِي اللَّهِ شَكٌّ فَأَطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَدْعُوكُمْ
 لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى
 قَالُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا تُرِيدُونَ أَنْ تَصُدُّونَا
 عَمَّا كُنَّا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأَتُونَا بِسُلْطَنِ مُبِينٍ ﴿١٠﴾

آیات ۸۸ تا ۹۳ سوره نحل را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ
 الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ ﴿٨٨﴾ وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ
 شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَىٰ هَؤُلَاءِ
 وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً
 وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿٨٩﴾ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ
 وَآيَاتِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ
 وَالْبَغْيِ يُعْظِمُ لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٩٠﴾ وَأَوْفُوا بِعَهْدِ
 اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا
 وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ
 ﴿٩١﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِي نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَاثًا
 تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ
 أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ وَلِيُبَيِّنَ لَكُمْ
 يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٩٢﴾ وَلَوْ شَاءَ
 اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ
 وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَلِتَسَلَّنَ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه نوار بخوانید.

قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نوار بخوانید.

تمرین اول

این عبارات قرآنی را بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

تمرین دوم

۱- **إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةِ الْكَوَاكِبِ**

صافات ۶

قطعاً ما زینت دادیم آسمان دنیا را به زیور ستارگان

۲- **سَاءَ مَثَلًا لِّلْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا**

آعراف ۱۷۷

چه بد است داستان و مثل قومی که انکار کردند آیات ما را

۳- **وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا**

جاثیه ۹

و هنگامی که به چیزی از آیات ما آگاه شد، آن را به مسخره گرفت.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- یَوْمَئِذٍ : آن روز امروز
- ۲- مَثَلٌ : مثل، داستان مانند، شبیه
- ۳- اِتَّخَذَ : گرفت گرفتند
- ۴- زینةٌ : زینت دادیم زیور، زینت

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- وَ اتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلاً
و ... (حضرت) ... را دوست (خود).
نساء ۱۲۵
- ۲- أَلْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
مال و فرزندان ... زندگی ... است.
کهف ۴۶
- ۳- وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ
و قطعاً زدیم برای ... در ... از هر ...
روم ۵۸

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یکدیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در کشورهای یمن ①، عمان ② و امارات ③

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ

خداوند به رعایت عدالت و نیکی به دیگران دستور می دهد.

سوره نحل آیه ۹۰

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت و گو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در آیات درس پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات درس، به چگونگی وقف در آخر آیات دقت کنید.

این عبارات قرآنی را بخوانید و به شیوه‌ی خواندن «ن» کوچک دقت کنید.

۱- **وَ أَنَّهُ أَهْلَكَ عَادَانَ الْأُولَىٰ**

نجم ۵۰

۲- **الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَنِ**

فرقان ۲۶

۳- **وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ**

توبه ۳۰

۴- **الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ**

حج ۲۵

در عبارات تمرین بالا، اتصالات را با فلش مشخص کنید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۹۴ تا ۱۰۲ سوره‌ی نحل را از روی صفحه‌ی بعد شبیه نوار بخوانید.

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَرِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ
 ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السَّوْءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَن سَبِيلِ اللَّهِ
 وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا
 إِنَّ مَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩٥﴾
 مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوا
 أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا
 مِن ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً
 وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾
 فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٩٨﴾
 إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطٰنٌ عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
 يَتَوَكَّلُونَ ﴿٩٩﴾ إِنَّمَا سُلْطٰنُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ
 هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً مَّكَانَ آيَةٍ
 وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنزِلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
 لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾ قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ
 لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٠٢﴾

آیات ۱ تا ۸ سوره انفال را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

سُورَةُ الْاِنْفَالِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْاِنْفَالِ قُلِ الْاِنْفَالُ لِلّٰهِ وَالرَّسُولِ فَاتَّقُوا اللّٰهَ
 وَاصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَاَطِيعُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ اِنْ كُنْتُمْ
 مُؤْمِنِينَ ﴿١﴾ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِيْنَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَّتْ
 قُلُوْبُهُمْ وَاِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ اٰيٰتُهُ زَادَتْهُمْ اِيْمَانًا وَعَلَى رَبِّهِمْ
 يَتَوَكَّلُوْنَ ﴿٢﴾ الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
 يُنْفِقُوْنَ ﴿٣﴾ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجٰتٌ عِنْدَ
 رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ كَرِيْمٌ ﴿٤﴾ كَمَا اَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ
 بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَاِنَّ فَرِيْقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ لَكٰرِهُوْنَ ﴿٥﴾
 يُجَادِلُوْنَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَاَنَّمَا يُسَاقُوْنَ اِلَى الْمَوْتِ
 وَهُمْ يَنْظُرُوْنَ ﴿٦﴾ وَاِذْ يَعِدُّكُمْ اللّٰهُ اِحْدَى الطَّآئِفَتَيْنِ اَنْهَا
 لَكُمْ وَتَوَدَّوْنَ اَنْ غَيْرَ ذَاتِ السُّوْكَةِ تَكُوْنُ لَكُمْ وَاِيْرُبُ
 اللّٰهُ اَنْ يُحَقِّقَ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٧﴾
 لِيُحَقِّقَ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٨﴾

آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه نوار بخوانید.

تمرین اول

قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نوار بخوانید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و به ترجمه ی آنها توجه کنید.

۱- طسّم ﴿۱﴾ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿۲﴾

فَصّص ۱ و ۲

ط، سین، میم * این آیات کتاب روشنگر است.

۲- اَلَمْ ﴿۱﴾ اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ﴿۲﴾

آل عمران ۱ و ۲

الف، لام، میم * الله، نیست خدایی جز او که زنده و پاینده است. *

۳- حَمَّ ﴿۱﴾ وَ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿۲﴾

ح، میم * سوگند به کتاب روشنگر *

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُّبَارَكَةٍ

دُخَان، ۱ تا ۳

قطعاً ما نازل کردیم آن را در شبی مبارک (با برکت).

۴- اَلَمْ تَرَ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ ﴿۱﴾

الف، لام، میم، را؛ این آیات کتاب (خدا) است و آنچه نازل شد به سوی تو از پروردگارت حق است. رعد ۱

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزیند.

- ۱- اُنزِلَ : نازل کرد نازل شد
- ۲- لَيْلٌ، لَيْلَةٌ : شب ماه
- ۳- مُبَارَكَةٌ : مبارک، با برکت مبارک باد، با برکت باد

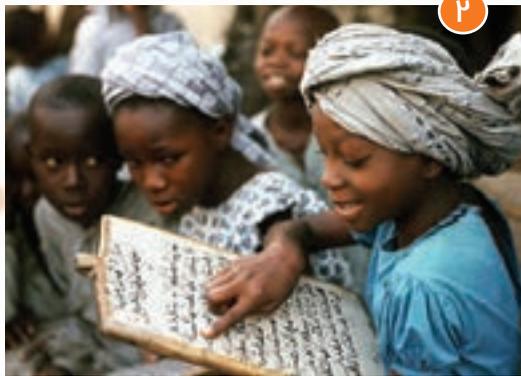
تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ
 قطعاً ما ... آن را در ...
 قدر ۱
- ۲- فَسَلِّمُوا عَلَيَّ أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَارَكَةٌ طَيِّبَةٌ
 پس سلام کنید به یکدیگر؛ سلامی از نزد ... که ... و پاک است.
 نور ۶۱
- ۳- شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ
 ماه ... که ... در آن ... برای ...
 بقره ۱۸۵

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یکدیگر می خوانند. آن گاه هر دانش آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می خواند.

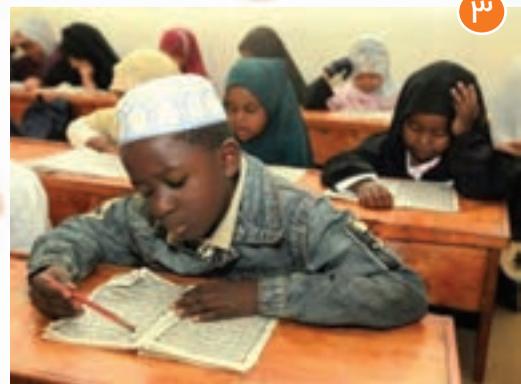
۲

۱

۴

۳

انس با قرآن کریم در کشورهای نیجریه ① و ② کنیا ③ و ④

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ

همیشه خدا را در نظر داشته باشید و بین یکدیگر صلح و آشتی برقرار کنید.

سوره انفال آیه ۱

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت‌وگو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول آیات درس را برای اعضای خانواده ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و هنگام شنیدن قرائت آیات درس به چگونگی وقف در آخر آیات دقت کنید.

* غُرُّ الْحِكْمِ، حدیث ۷۳۸۹

۱- الْمَصَّ ۱) كِتَابٌ أَنْزَلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِنْهُ

آعراف ۱ و ۲

۲- الرَّكِتَابُ أَحْكَمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنِّ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ۱)

هود ۱

۳- حَمَّ ۱) وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ۲) إنا جعلناه قرءانا عربيا لعلكم تعقلون ۳)

زُخْرُفِ ۱ تا ۳

۴- الْم ۱) غُلِبَتِ الرُّومُ ۲) فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ غَلِبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ۳)

روم ۱ تا ۳

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۹ تا ۱۶ سوره‌ی انفال را از روی صفحه‌ی بعد شبیه نوار بخوانید.

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ
 بِالْفِ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرَدِّينَ ﴿٩﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ
 وَ لِتَطْمَئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ
 عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ إِذْ يُغَشِّيكُمُ النُّعَاسَ أَمَنَةً مِنْهُ وَيُنزِلُ
 عَلَيْكُم مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً لِّيُطَهِّرَكُم بِهِ وَيُذْهِبَ عَنْكُم
 رِجْسَ الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلَىٰ قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ
 ﴿١١﴾ إِذْ يُوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبَّتُوا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا سَأَلْتِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا
 فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَ اضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿١٢﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ
 شَاقُّوا اللَّهَ وَ رَسُولَهُ وَ مَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ وَ رَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ
 شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٣﴾ ذَلِكَ كُفْرُوهُ وَ آتَ لِلْكَافِرِينَ
 عَذَابَ النَّارِ ﴿١٤﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ
 كَفَرُوا زَحَفًا فَلَا تُؤَلُّوهُمُ الْأَدْبَارَ ﴿١٥﴾ وَ مَنْ يُؤَلِّهِمْ
 يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَىٰ فِئَةٍ
 فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَ مَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَ بِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦﴾

آیات ۴۰ تا ۶۰ سوره‌ی شعراء را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک دیگر بخوانید.

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِنْ كَانُوا هُمْ الْغَالِبِينَ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ
 قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَئِنَّا لَنَا أَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ نَعَمْ
 وَإِنَّكُمْ إِذَا لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ لَهُمُ مُوسَىٰ اقْبُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ
 ﴿٤٣﴾ فَالْقُوا حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ
 الْغَالِبُونَ ﴿٤٤﴾ فَالْقَىٰ مُوسَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ
 ﴿٤٥﴾ فَالْقَىٰ السَّحَرَةُ سُلْجِدِينَ ﴿٤٦﴾ قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾
 رَبِّ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿٤٨﴾ قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ
 لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ لَأَقْطَعَنَّ أَيْدِيَكُمْ
 وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَأَصْلَبَنَّنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٩﴾ قَالُوا لَاضْيِرُّ إِنَّا
 إِلَىٰ رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّا نَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَايَنَا أَنْ كُنَّا
 أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥١﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي إِنَّكَ
 مُتَّبَعُونَ ﴿٥٢﴾ فَارْسَلْ فِرْعَوْنَ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿٥٣﴾ إِنَّ هَؤُلَاءِ
 لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَائِظُونَ ﴿٥٥﴾ وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَادِرُونَ
 ﴿٥٦﴾ فَأَخْرَجْنَاهُمْ مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٧﴾ وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٥٨﴾
 كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٥٩﴾ فَاتَّبَعُوهُمْ مُشْرِقِينَ ﴿٦٠﴾

آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه نوار بخوانید.

تمرین اول قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نوار بخوانید.

تمرین دوم این عبارات قرآنی را بخوانید و به ترجمه‌ی آنها توجه کنید.

۱- يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاءُ

نور ۳۵

هدایت می‌کند خدا به نورش کسی را که می‌خواهد.

۲- وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ

أنعام ۱۳۳

و پروردگار تویی نیاز و دارای رحمت و مهربانی است.

۳- مَن يَعْمَلْ سَوْئًا يُجْزَ بِهِ

نساء ۱۲۳

هرکس انجام دهد کار بد، کیفر می‌بیند به آن.

۴- مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى

خلق نکرد خدا آسمان‌ها و زمین و آنچه را میان آن دو است مگر به حق و تا زمان معین. روم ۸

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- يَهْدِي : هدایت می‌کند انجام دهد
- ۲- يَعْمَلُ : هدایت می‌کند انجام دهد
- ۳- غَنِيٌّ : قدرتمند بی‌نیاز
- ۴- رَحْمَةٌ : رحمت و مهربانی نعمت و آمرزش
- ۵- سَمَاوَاتٍ : آسمان آسمان‌ها

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

- ۱- قُلِ اللَّهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ
بگو ... به راه ... یونس ۳۵
- ۲- وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ
و نفرستادیم تو را (ای پیامبر) مگر ... برای ... انبیاء ۱۰۷
- ۳- وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ
و هرکس ایمان آورد به ... و ... داخل کند او را به ... طلاق ۱۱
- ۴- لِلَّهِ * مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ
برای ... است آنچه در ... و ... است؛ قطعاً ...، او ... ستوده است. لقمان ۲۶

* لِلَّهِ = لِ + اللَّهُ : برای خدا

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یک‌دیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

۲

۱

۴

۳

انس با قرآن کریم در کشورهای تایلند ① و ②، بنگلادش ③ و اندونزی ④

لشکریان از همه طرف فرعون را احاطه کرده و منتظر فرمانش هستند. بیک از راه می‌رسد: «موسی و بنی اسرائیل از آب گذشتند!»

هامان وزیر فرعون، با عصبانیت می‌پرسد: چگونه؟ مگر از دریای خروشان هم می‌شود گذشت؟! بیک پاسخ می‌دهد: من در میان آنان بودم. قوم بنی اسرائیل که کاملاً خود را در محاصره و گرفتار می‌دیدند، گفتند: ما دیگر راهی برای گریز نداریم. اما موسی بر بلندی ساحل ایستاد و گفت: «إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ»* خدایم هرگز مرا تنها نمی‌گذارد. آن‌گاه دست‌هایش را به سوی آسمان بلند کرد و زیر لب چیزی گفت. پس از اندکی درنگ، یک‌باره عصایش را به آب زد. آب شکافته شد و در دو طرف، آرام ایستاد. هنوز هم چنان است، راهی خشک در میان کوه‌هایی پرافراشته از آب. آنان گذشتند و رفتند. به نظرم کار عصای موسی بود! فرعون فریاد می‌زند: چرا ایستاده‌اید؟! باید تعقیبشان کنیم.

* سوره‌ی شعراء، آیه‌ی ۶۲

هامان می گوید: آبی که برای موسی رام شده است، بی شک از فرمان فرعون سرپیچی نخواهد کرد! همگان قدر و منزلت خداوندگار ما را می شناسند، حتی آب دریا!

فرعون فرمان حمله می دهد و حرکت می کند. سپاهیان بی شمار، به مسیر خشکی که در میان دریا به وجود آمده است، وارد می شوند. در آن سو، آخرین نفرات بنی اسرائیل از ساحل می گذرند. فرعون و سپاهش به تاخت در پی بنی اسرائیل می روند. بستر دریا از لشکریان انبوه فرعون پوشیده شده است. ناگاه صدای غرش آب، دل سربازان مسلح و زره پوش را می لرزاند. صدای مهیب فرو ریختن کوهی از آب، آرایش فرعونیان را بر هم می زند. موجی بلند و سهمگین چنان که کوهی فرو ریخته باشد بر سپاه فرعون فرود می آید. ترس و وحشت سراسر وجود فرعون را فرا می گیرد و تا می خواهد به خود بیاید درون امواج متلاطم آب، غوطه ور می شود. با خود می اندیشد: «گویی

خدای موسی حق است! باید به او ایمان بیاورم!». برای یک لحظه آن همه رنج و سختی را که به قوم بنی اسرائیل تحمیل کرده بود از خاطرش می‌گذرد. با خود می‌گوید: چرا با آن همه معجزات آشکار موسی، به خدای یگانه ایمان نیاوردم. موجی از پس موجی دیگر بر سرش فرود می‌آید. استخوان‌هایش می‌شکند، دیگر نمی‌تواند نفس بکشد. ندایی می‌شنود که می‌گوید: تو تاکنون نخواستی که ایمان بیاوری و خود را اصلاح کنی، الآن دیگر دیر شده است. امروز مرگت فرا رسیده است، ولی بدنت را برای عبرت آیندگان باقی می‌گذارم!

فرعون در حالی که چشم بر زندگی پر از غرور خود می‌بندد، وزیر خود هامان را می‌بیند که دیگر فرصتی برای چاپلوسی و تحریک او علیه موسی ندارد! می‌اندیشد:

«چه بیهوده! چه بدفرجام! اگر بر بنی اسرائیل سخت نمی‌گرفتیم، حالا اسیر فرمان خدای موسی نمی‌شدیم!»
روز دیگر بدن بی‌جان فرعون بر ساحل دریا افتاده بود و بنی اسرائیل شگفت‌زده از مرگ فرعون، برای موسی که به عصای خود تکیه کرده است و به افق دور دست می‌نگرد خبر نابودی فرعون و فرعونیان را می‌آورند.

فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ آيَةً

(ای فرعون!) امروز بدن تو را از آب می‌رهانیم تا تو برای آیندگان عبرت باشی.

یونس ۹۲

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار

تمرین اول
تمرین کنید.

* مُسْتَدْرَكُ الْمَسَائِلِ، ج ۱، ص ۲۹۳

این عبارات قرآنی را بخوانید و در آخر هر سطر به شکل صحیح وقف کنید.

آل عمران ۱۷۵

۱- إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ

رعد ۶

۲- وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ

حج ۳۰

۳- وَمَنْ يُعْظِمِ حُرْمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ

کهف ۱۰۷

۴- إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا

در عبارات تمرین بالا، اتصالات را با فلش نشان دهید.

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۶۱ تا ۸۳ سوره‌ی شعراء را از روی صفحه‌ی بعد شبیه نوار بخوانید.

فَلَمَّا تَرَأَى الْجَمْعَانَ قَالَ أَصْحَابُ مُوسَىٰ إِنَّا لَمُدْرِكُونَ ﴿٦١﴾ قَالَ
 كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿٦٢﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ اضْرِبْ
 بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ ﴿٦٣﴾
 وَأَزَلَفْنَا ثَمَّ الْأَخْرِينَ ﴿٦٤﴾ وَأَنْجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ أَجْمَعِينَ ﴿٦٥﴾
 ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْأَخْرِينَ ﴿٦٦﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۗ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ
 مُؤْمِنِينَ ﴿٦٧﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٦٨﴾ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ
 نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُوا
 نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَنْزِلُ لَهَا عَافِيَةً ﴿٧١﴾ قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ
 تَدْعُونَ ﴿٧٢﴾ أَوْ يَنْفَعُونَكُمْ أَوْ يُضُرُّونَ ﴿٧٣﴾ قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا
 ءِآبَاءَنَا كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٧٤﴾ قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾
 أَنْتُمْ وءِآبَاؤُكُمْ الْأَقْدَمُونَ ﴿٧٦﴾ فَالَّذِينَ كَفَرُوا قَالُوا لَوْلَا إِيَّاكَ
 الْإِلَٰهَ الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٧٨﴾ وَالَّذِي هُوَ يُطْعَمُنِي وَيَسْقِينِ
 ﴿٧٩﴾ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨٠﴾ وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ
 يُحْيِينِ ﴿٨١﴾ وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ
 ﴿٨٢﴾ رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا ۖ وَالْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿٨٣﴾

آیات ۱ تا ۱۰ سوره‌ی انبیاء را در گروه‌های دو یا سه نفره برای یک‌دیگر بخوانید.

سُورَةُ الْأَنْبِيَاءِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ﴿١﴾
 مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرِ مِنْ رَبِّهِمْ مُحَدَّثٍ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ
 وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٢﴾ لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ وَأَسْرُوا النَّجْوَى الَّذِينَ
 ظَلَمُوا هَلْ هَذَا إِلَّا بَشْرٌ مِثْلُكُمْ أَفَتَأْتُونَ السَّحَرَ وَأَنْتُمْ
 تُبْصِرُونَ ﴿٣﴾ قُلْ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
 وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤﴾ بَلْ قَالُوا اضْغَاثُ أَحْلَامٍ بَلِ
 افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِآيَةٍ كَمَا أُرْسِلَ الْأَوْلُونَ
 ﴿٥﴾ مَا آمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ
 ﴿٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِيَ إِلَيْهِمْ فَسَلُّوا أَهْلَ
 الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾ وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا
 لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ﴿٨﴾ ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ
 الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ وَاهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ﴿٩﴾
 لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾

آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه و شبیه نوار بخوانید.

تمرین اول قرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه با نوار بخوانید.

تمرین دوم این دعا‌های قرآنی را بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

۱- رَبِّ اغْفِرْ لِي وَ لِوَالِدَيَّ^۲ وَ لِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا

نوح ۲۸

پروردگارا بیامرز مرا و پدر و مادرم را و شخص مؤمنی که به خانه‌ی من وارد شد.

۲- وَقُلْ رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ

مؤمنون ۲۹

و بگو پروردگارا فرود آور مرا در جایگاهی مبارک و تو بهترین مهمان‌نوازی.

۳- رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ

نمل ۱۹

پروردگارا مرا وادار که شکر کنم نعمت تو را که نعمت دادی به من و به پدر و مادرم.

۴- رَبَّنَا آتِنَا نُورًا وَ اغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

تحریم ۸

پروردگارا تمام کن برای ما نور ما را و بیامرز ما را؛ قطعاً تو بر هر چیز توانا هستی.

۱- رَبِّ = رَبِّي = رَبِّ + ی : پروردگار من، پروردگارا

۲- وَالِدَيَّ = وَالِدَيْنِ + ی : پدر و مادرم

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- اِغْفِرْ : نازل کن بیامرزد
- ۲- قُلْ : بگو گفت
- ۳- وَالِدَيَّْ : پدر و مادر پدر و مادرم
- ۴- بَيْتٍ : خانه خاندان
- ۵- أَنْعَمْتَ : نعمت دادی نعمت دادم

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

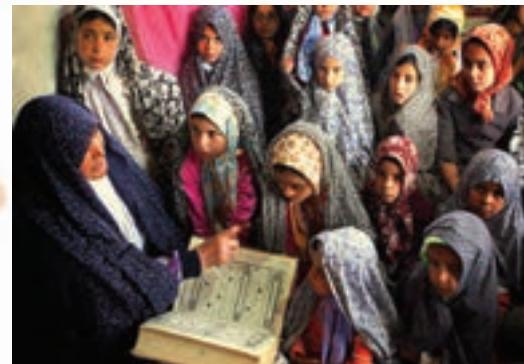
- ۱- صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
... .. به آن‌ها؛
حمد ۷
- ۲- فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ
... پس باید عبادت کنند ... را
قریش ۳
- ۳- وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ
... و بگو ... و رحمت فرست و ... مهربانان هستی.
مؤمنون ۱۱۸
- ۴- رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّْ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ
... پروردگارا ... مرا و ... را و ... را در ... ی که به حساب مردم رسیدگی می‌شود.

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. سپس دانش‌آموزان هر میز، آیات آن صفحه را برای یکدیگر می‌خوانند. آن‌گاه هر دانش‌آموز حدود یک سطر را با صدای بلند می‌خواند.

انس با قرآن کریم در مدارس استثنایی

انس با قرآن کریم در یک «مدرسه ی قرآن»

انس با قرآن کریم در روستای کرغند خراسان جنوبی

فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ
اگر چیزی را نمی‌دانید از دانایان بپرسید.

سوره‌ی انبیاء آیه‌ی ۷

فعالیت

- ۱- درباره‌ی این پیام زیبای قرآنی با دوستان خود گفت و گو کنید.
- ۲- پیام قرآنی این درس را در قرآن کامل پیدا کنید و آن را با صدای بلند بخوانید.

قطره اما دریا

پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله:

اهل قرآن پس از پیامبران،

از دیگر مردم والاترند؛

آنان را کوچک نشمارید.*

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار

تمرین اول

تمرین کنید.

* بحار الأنوار، ج ۹۲، ص ۱۸۰

۱- رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا

رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا

رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ

وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

بقره ۲۸۶

۲- سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ

وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ

وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

صافات ۱۸۰ تا ۱۸۲

خواندن روزانه‌ی قرآن

هر روز تعدادی از آیات ۱۱ تا ۲۴ سوره‌ی انبیاء را از روی صفحه‌ی بعد شبیه نوار بخوانید.

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا
 آخَرِينَ ﴿١١﴾ فَلَمَّا أَحْسَسُوا بِأَسْنَانَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾
 لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَىٰ مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسْكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ
 تُسْأَلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا يُوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿١٤﴾ فَمَا زَلَّتْ تِلْكَ
 دَعْوَتُهُمْ حَتَّىٰ جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ ﴿١٥﴾ وَمَا خَلَقْنَا
 السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِلْعَيْنِ ﴿١٦﴾ لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهَوًّا
 لَاتَّخَذْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا إِنْ كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿١٧﴾ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى
 الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمْ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ
 ﴿١٨﴾ وَلَهُمْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
 عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
 لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ اتَّخَذُوا إِلَهًا مِنْ دُونِ اللَّهِ
 لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلَاءُ اللَّهِ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ
 الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢١﴾ لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ ﴿٢٢﴾ أَمْ
 اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ إِلَهًا قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرٌ مِنْ مَعِيَ
 وَذِكْرٌ مِنْ قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

دعای ختم قرآن*

امیرالمؤمنین امام علی علیه السلام:

اللَّهُمَّ ارْحَمْنِي بِالْقُرْآنِ
بارخدایا! به برکت قرآن، مرا مورد لطف و رحمت خود قرار ده؛

وَاجْعَلْهُ لِي إِمَامًا وَنورًا وَهُدًى وَرَحْمَةً
و آن را برای من پیشوا، نور، هدایت و رحمت قرار ده؛

اللَّهُمَّ ذَكِّرْنِي مِنْهُ مَا نَسِيتُ
بارخدایا آنچه را از قرآن فراموش می‌کنم، به یادم بیاور؛

وَ عَلِّمْنِي مِنْهُ مَا جَهِلْتُ
و آنچه را از قرآن نمی‌دانم، به من بیاموز؛

وَ ارْزُقْنِي تِلْوَاتَهُ وَءَانَاءَ اللَّيْلِ وَ أَطْرَافَ النَّهَارِ
و تلاوتش را در ساعات شب و در آغاز و انجام روز، روزیم ساز؛

وَ اجْعَلْهُ لِي حُجَّةً يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ
و آن را برای من، حجت و دلیل قرار ده؛
ای پروردگار جهانیان!

درس آخر

قرآن در تابستان

دانش آموزان عزیز!

خدا را سپاس می‌گوییم که با تلاش خود سال تحصیلی را با موفقیت گذرانده‌اید. شما در این سال چیزهای بسیاری آموختید و اینک می‌توانید قرآن کریم - کتاب آسمانی - خود را بخوانید و از آن بهره ببرید.

در تابستان مدرسه تعطیل می‌شود، اما خواندن قرآن تعطیل نمی‌شود. چه خوب است اینک که خواندن قرآن را آموخته‌اید، هر روز مقداری قرآن بخوانید. شما می‌توانید به کمک پدر و مادر یا خواهر و برادر بزرگ‌تر خود، این کار را از روی قرآنی که در خانه دارید انجام دهید.

در کتاب درسی نیز برای هر هفته از تابستان، یک صفحه از قرآن کریم در نظر گرفته شده است. شما هر روز، تعدادی از آیات مربوط به آن هفته را بخوانید تا به این ترتیب هم به سفارش پیامبر اعظم و امامان معصوم علیهم السلام عمل کرده باشید و هم در این کار مهارت پیش‌تری پیدا کنید.

یادتان باشد هرگاه می‌خواهید خدا با شما سخن بگوید، قرآن بخوانید و هر وقت می‌خواهید شما با خدا سخن بگویید، نماز بخوانید.

معلم شما

سُورَةُ يُوسُفَ ۙ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّتِّكَ ءَايَةُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ۝١ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا
عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۝٢ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ
بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنَ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ
لَمِنَ الْغَافِلِينَ ۝٣ إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ
أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ ۝٤

قَالَ يَبْنَى لَا تَقْصُصْ رُءْيَاكَ عَلَىٰ إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا
 إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٥﴾ وَكَذَلِكَ يَجْتَبِيكَ
 رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ
 وَعَلَىٰ آلِ يَعْقُوبَ كَمَا أَتَمَّهَا عَلَىٰ أَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلِ إِبْرَاهِيمَ
 وَاسْحَقَ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦﴾ لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ
 وَإِخْوَتِهِ آيَاتٍ لِلْمَسْأَلِينَ ﴿٧﴾ إِذْ قَالُوا لِيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ
 إِلَيْنَا آيِنَا مِنَّا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ
 ﴿٨﴾ اقْتُلُوا يُوسُفَ أَوْ اطْرَحُوهُ أَرْضًا يَخْلُ لَكُمْ وَجْهَ أَبِيكُمْ
 وَتَكُونُوا مِنْ بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ ﴿٩﴾ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ
 لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَالْقَوْهُ فِي غَيَابَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطُهُ بَعْضُ
 السَّيَّارَةِ إِنْ كُنْتُمْ فَلْعِلِينَ ﴿١٠﴾ قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا
 عَلَىٰ يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُ لَنَصِحُونَ ﴿١١﴾ أَرْسَلَهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعِ
 وَيَلْعَبُ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿١٢﴾ قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنْ تَذْهَبُوا
 بِهِ وَآخَافُ أَنْ يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ ﴿١٣﴾
 قَالُوا لَئِنْ أَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا لَخَسِرُونَ ﴿١٤﴾

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَاجْمَعُوا أَن يَجْعَلُوهُ فِي غَيْبَتِ الْجُبِّ
 وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٥﴾
 وَجَاءَ وَآبَاهُمُ عِشَاءً يَبْكُونَ ﴿١٦﴾ قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا
 نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَأَكَلَهُ الذِّبُّ
 وَمَا أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ﴿١٧﴾ وَجَاءَ وَعَلَى
 قَمِيصِهِ بَدْمٌ كَذِبٌ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ
 جَمِيلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ
 فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْوَهُ قَالَ يَبُشْرَى هَذَا غُلْمٌ
 وَأَسْرَوْهُ بِضَاعَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَرَّوهُ بِثَمَنٍ
 بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَالَ
 الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لِأَمْرَاتِهِ آكْرِمِي مَثْوَاهُ عَسَى
 أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي
 الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَى
 أَمْرِهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ
 آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٢﴾

وَرَاوَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَن نَّفْسِهِ وَغَلَّقَتِ الْاَبْوَابَ
 وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اِنَّهُ رَبِّيْ اَحْسَنَ مَثْوٰى
 اِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدْ هَمَمْتُ بِهٖ وَهَمَّ بِهَا
 لَوْلَا اَنْ رَّءَا بُرْهَانَ رَبِّهٖ كَذٰلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوْءَ وَالْفَحْشَآءَ
 اِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِيْنَ ﴿٢٤﴾ وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ
 قَمِيصَهٗ مِنْ دُبُرٍ وَّالْفِيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ قَالَتْ مَا جَزَاءُ
 مَنْ اَرَادَ بِاَهْلِكَ سُوْءًا اِلَّا اَنْ يُسْجَنَ اَوْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٢٥﴾
 قَالَ هِيَ رَاوَدَتْنِي عَن نَّفْسِيْ وَشَهِدَ شَآهِدٌ مِّنْ اَهْلِهَا اِنْ
 كَانَ قَمِيصُهٗ قَدْ مِّنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ
 ﴿٢٦﴾ وَاِنْ كَانَ قَمِيصُهٗ قَدْ مِّنْ دُبُرٍ فَكٰذَبَتْ وَهُوَ مِنَ
 الصّٰدِقِيْنَ ﴿٢٧﴾ فَلَمَّا رَا قَمِيصَهٗ قَدْ مِّنْ دُبُرٍ قَالَ اِنَّهٗ مِنْ
 كَيْدِكُنَّ اِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيْمٌ ﴿٢٨﴾ يٰوَسْفُ اَعْرِضْ عَن هٰذَا
 وَاسْتَغْفِرِيْ لِذَنبِكِ اِنَّكِ كُنْتِ مِنَ الْخٰطِئِيْنَ ﴿٢٩﴾ ﴿٣٠﴾
 وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِيْنَةِ امْرَاَتُ الْعَزِيْزِ تُرَاوِدُ فَتْحَهَا عَن
 نَّفْسِهٖ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا اِنَّا لَنَرٰهَا فِي ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٣١﴾

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكًا
 وَآتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا
 رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا
 إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴿٣١﴾ قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِيهِ
 وَلَقَدْ رَاودْتُهُ بِعَن نَّفْسِهِ فَاسْتَعْصَمَ وَلَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَا آمُرُهُ
 لَيُسْجَنَنَّ وَيَكُونًا مِنَ الصَّاغِرِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ
 إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ
 وَأَكُن مِّنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٣﴾ فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ
 كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٤﴾ ثُمَّ بَدَأَ لَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا رَأَوُا
 الْآيَاتِ لَيَسْجُنُنَّهُ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٣٥﴾ وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانٍ
 قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَانِي أَعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَانِي
 أَحْمِلُ فَوْقَ رَأْسِي خُبْرًا تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِ إِنَّا
 نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٦﴾ قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِ إِلَّا
 نَبَّأْتُكُمَا بِتَأْوِيلِهِ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا ذَلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّي إِنِّي
 تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٧﴾

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ
 لَنَا أَنْ نُشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا
 وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٨﴾ يَصَاحِبِي
 السِّجْنِ ءَأَرِيَابُ مُتَّفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمِ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ
 ﴿٣٩﴾ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءً سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ
 وَءَابَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ الْحُكْمُ إِلَّا
 لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ
 أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾ يَصَاحِبِي السِّجْنِ أَمَّا
 أَحَدُكُمَا فَيَسْقِي رَبَّهُ خَمْرًا وَأَمَّا الْآخَرُ فَيُصَلِّبُ فَتَأْكُلُ
 الطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهِ قُضِيَ الْأَمْرُ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ ﴿٤١﴾
 وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِنْهُمَا اذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ فَأَنْسَاهُ
 الشَّيْطَانُ ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ ﴿٤٢﴾
 وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ
 سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعَ سُنبُلَاتٍ خُضِرٍ وَأُخْرَى يَابِسَاتٍ يَا أَيُّهَا
 الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي رُءْيَايَ إِنْ كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُونَ ﴿٤٣﴾

قَالُوا اضْغَاثُ أَحْلَامٍ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَامِ بِعَالَمِينَ ﴿٤٤﴾
 وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أُنَبِّئُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ
 فَأَرْسِلُونِ ﴿٤٥﴾ يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ
 سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعُ عِجَافٍ وَسَبْعِ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ
 وَأُخْرَى يُاسْتَصَلَّى لَعَلِّي أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالَ
 تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَابًّا فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُوهُ فِي سُنْبُلِهِ إِلَّا
 قَلِيلًا مِمَّا تَأْكُلُونَ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعُ شِدَادٍ
 يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تُحْصِنُونَ ﴿٤٨﴾ ثُمَّ يَأْتِي
 مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْرِوْنَ ﴿٤٩﴾ وَقَالَ
 الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَى رَبِّكَ فَسْأَلْهُ
 مَا بَالُ النِّسْوَةِ الَّتِي قَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ﴿٥٠﴾
 قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ إِذْ رَاوَدْتُنَّ يُوسُفَ عَنْ نَفْسِهِ قُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ
 مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِنْ سَوَاءٍ قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ النَّحْتُ لِي خَصَّصَ
 الْحَقُّ أَنَا رَاوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٥١﴾ ذَلِكَ
 لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِنِينَ ﴿٥٢﴾

﴿٥٤﴾ وَمَا أُبْرِيْ نَفْسِيْ اِنَّ النَّفْسَ لَامَّارَةٌ بِالسَّوْءِ اِلَّا مَا
 رَحِمَ رَبِّيْ اِنَّ رَبِّيْ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٥٥﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ ائتونيْ بهِ
 اسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِيْ فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ اِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِيْنٌ
 اَمِيْنٌ ﴿٥٦﴾ قَالَ اجْعَلْنِيْ عَلٰى خَزَائِنِ الْاَرْضِ اِنِّيْ حَفِيْظٌ عَلِيْمٌ
 ﴿٥٧﴾ وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوْسُفَ فِي الْاَرْضِ يَتَّبِعُوْا مِنْهَا حَيْثُ
 يَشَآءُ نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَآءُ وَلَا نُضِيعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ
 ﴿٥٨﴾ وَلَا جُرْ الْاٰخِرَةَ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ ءَامَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ﴿٥٩﴾
 وَجَآءَ اِخْوَتُهٗ يُوْسُفَ فَدَخَلُوْا عَلَيْهِ فَعَرَفُوْهُمْ وَهُمْ لَهٗ
 مُنْكِرُوْنَ ﴿٦٠﴾ وَلَمَّا جَهَّزُوْهُم بِجَهَّزِهِمْ قَالَ ائتونيْ بِاَخٍ لَّكُمْ
 مِنْ اَبِيْكُمْ اَلَا تَرَوْنَ اَنِّيْ اَوْفِي الْكَيْلِ وَاَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِيْنَ
 ﴿٦١﴾ فَاِنْ لَّمْ تَأْتُوْنِيْ بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِيْ وَلَا تَقْرَبُوْنِيْ
 قَالُوْا سَنُرٰوِدُ عَنْهُ اَبَاهُ وَاِنَّا لَفٰعِلُوْنَ ﴿٦٢﴾ وَقَالَ لِفَتِيْنِهٖ اجْعَلُوْا
 بِضَاعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُوْنَهَا اِذَا اُنْقَلَبُوْا اِلَى اٰهْلِهِمْ
 لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٦٣﴾ فَلَمَّا رَجَعُوْا اِلَى اٰبِيْهِمْ قَالُوْا يَا اَبَانَا مُنِّعَ
 مِنَّا الْكَيْلُ فَاَرْسِلْ مَعَنَا اَخَانًا نَّكْتُلُ وَاِنَّا لَهٗ لَحٰفِظُوْنَ ﴿٦٤﴾

قَالَ هَلْ ءَامَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا ءَامَنُتُمْ عَلَىٰ أَخِيهِ مِنْ
 قَبْلُ ۚ فَاللَّهُ خَيْرٌ حَفِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّحِمِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَمَّا فَتَحُوا
 مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَاعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا يَا بَانَا
 مَا نَبِغِي هَذِهِ بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ
 أَخَانَا وَنَزِدُ كَيْلَ بَعِيرٍ ذَٰلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ ﴿٦٥﴾ قَالَ
 لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ لَتَأْتُنَّنِي بِهِ
 إِلَّا أَنْ يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّا ءَاتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَىٰ
 مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ يَبْنَئِي لَا تَدْخُلُوا مِن بَابٍ وَاحِدٍ
 وَادْخُلُوا مِن أَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ وَمَا أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ
 شَيْءٍ ۚ إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
 الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٧﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُم مَّا كَانَ
 يُغْنِي عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ
 قَضَاهَا وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنَاهُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
 لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يَوْسُفَ ءَاوَىٰ إِلَيْهِ أَخَاهُ
 قَالَ إِنِّي أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبَتِّسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَّازِهِمْ جَعَلَ السَّقَايَةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ
 أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَيَّتُهَا الْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسَارِقُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُوا وَأَقْبَلُوا
 عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْقِدُونَ ﴿٧١﴾ قَالُوا نَفَقْدُ صُوعَ الْمَلِكِ
 وَلِمَنْ جَاءَ بِهِ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ
 عَلِمْتُمْ مَا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ ﴿٧٣﴾
 قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿٧٤﴾ قَالُوا جَزَاؤُهُ مَن
 وُجِدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاؤُهُ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٧٥﴾
 فَبَدَأَ بِأَوْعِيَّتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِنْ
 وِعَاءِ أَخِيهِ كَذَلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ
 فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَن نَّشَاءُ
 وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ ﴿٧٦﴾ قَالُوا إِنْ يَسْرِقْ
 فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَهُ مِنْ قَبْلُ فَأَسْرَهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ
 وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ قَالَ أَنْتُمْ شَرُّ مَكَانًا وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
 تَصِفُونَ ﴿٧٧﴾ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا
 فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٧٨﴾

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ نَأْخُذَ إِلَّا مَنْ وَجَدْنَا مَتَاعَنَا عِنْدَهُ إِنَّا إِذًا لَظَالِمُونَ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا اسْتَيْسَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا فَرَّطْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ حَتَّى يَأْذَنَ لِي أَبِي أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٠﴾ ارْجِعُوا إِلَىٰ آبَائِكُمْ فَقُولُوا يَا أَبَانَا إِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ ﴿٨١﴾ وَسَأَلَ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٨٢﴾ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٨٣﴾ وَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَا سَفَىٰ عَلَىٰ يَوْسُفَ وَابْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزَنِ فَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٨٤﴾ قَالُوا تَاللَّهِ تَفْتُونََا تَذَكَّرُ يَوْسُفَ حَتَّىٰ تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ ﴿٨٥﴾ قَالَ إِنَّمَا أَشْكُوا بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾

يَبْنِيْ اذْهَبُوْا فَتَحَسَّسُوْا مِنْ يُوْسُفَ وَ اَخِيْهِ وَ لَا تَايَسُوْا
مِنْ رَوْحِ اللّٰهِ اِنَّهٗ لَا يَايَسُ مِنْ رَوْحِ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ
الْكٰفِرُوْنَ ﴿٨٧﴾ فَلَمَّا دَخَلُوْا عَلَيْهِ قَالُوْا يَا اَيُّهَا الْعَزِيْزُ
مَسَّنَا وَ اَهْلَنَّا الضُّرَّ وَ جِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُّزْجَلَةٍ فَاَوْفِ لَنَا
الْكَيْلَ وَ تَصَدَّقْ عَلَيْنَا اِنَّ اللّٰهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِيْنَ ﴿٨٨﴾
قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوْسُفَ وَ اَخِيْهِ اِذْ اَنْتُمْ جٰهِلُوْنَ
﴿٨٩﴾ قَالُوْا اءَنْتَ لَانَتَ يُوْسُفُ قَالَ اَنَا يُوْسُفُ وَ هٰذَا
اَخِيْ قَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا اِنَّهٗ مَنْ يَّتَّقِ وَ يَصْبِرْ فَاِنَّ
اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٩٠﴾ قَالُوْا تَاللّٰهِ لَقَدْ
ءَاثَرَكَ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَ اِنْ كُنَّا لَخٰطِئِيْنَ ﴿٩١﴾ قَالَ
لَا تُثْرِبْ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْ وَ هُوَ اَرْحَمُ
الرّٰحِمِيْنَ ﴿٩٢﴾ اذْهَبُوْا بِقَمِيصِيْ هٰذَا فَاَلْقُوْهُ عَلٰى وَجْهِ
اَبِيْ يٰٓاْتِ بَصِيْرًا وَ اَتُوْنِيْ بِاَهْلِكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿٩٣﴾ وَ لَمَّا
فَصَلَتِ الْعِيْرُ قَالَ اَبُوْهُمُ اِنِّيْ لَاجِدُ رِيْحَ يُوْسُفَ لَوْلَا اَنْ
تُفِنِّدُوْنَ ﴿٩٤﴾ قَالُوْا تَاللّٰهِ اِنَّكَ لَفِيْ ضَلٰلِكَ الْقَدِيْمِ ﴿٩٥﴾

فَلَمَّا أَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَىٰ وَجْهِهِ فَارْتَدَّ بَصِيرًا ۚ قَالَ
أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا
يَا بَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ ﴿٩٧﴾ قَالَ سَوْفَ
أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٩٨﴾ فَلَمَّا دَخَلُوا
عَلَىٰ يَوْسُفَ ءَاوَىٰ إِلَيْهِ أَبَوَيْهِ وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ إِن شَاءَ
اللَّهُ ءَامِنِينَ ﴿٩٩﴾ وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا ۚ
وَقَالَ يَا بَاتِ هَذَا تَأْوِيلُ رُءْيَايَ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي
حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُمْ
مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ أَنْ نَزَغَ الشَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي ۚ إِنَّ
رَبِّي لَطِيفٌ لِمَا يَشَاءُ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿١٠٠﴾ رَبِّ
قَدْ ءَاتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ ۚ فَاطِرَ
السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ أَنْتَ وَلِيِّّ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ تَتَوَفَّي
مُسْلِمًا وَالْحَقْنَ بِالصَّلٰحِیْنَ ﴿١٠١﴾ ذٰلِكَ مِنْ اَنْبِآءِ الْغِیْبِ
نُوْحِیْهِ اِلَیْكَ وَ مَا كُنْتَ لَدَیْهِمْ اِذْ اَجْمَعُوْا اَمْرَهُمْ وَ هُمْ
یَمْكُرُوْنَ ﴿١٠٢﴾ وَ مَا اَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِیْنَ ﴿١٠٣﴾

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾
 وَكَآئِنَ مِنْ آيَةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا
 وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿١٠٥﴾ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِٱللَّهِ إِلَّا
 وَهُمْ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٦﴾ أَفَأَمِنُوا أَن تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِّنْ عَذَابِ
 ٱللَّهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠٧﴾ قُلْ
 هَذِهِ سَبِيلُ أَدْعُوا إِلَى ٱللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِ
 وَسُبْحٰنَ ٱللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٨﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِن
 قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي إِلَيْهِم مِّنْ أَهْلِ ٱلْقُرَىٰ ۗ أَفَلَمْ يَسِيرُوا
 فِي ٱلْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ
 وَلَدَارُ ٱلْآخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ اتَّقَوْا ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠٩﴾ حَتَّىٰ
 إِذَا اسْتَيْسَسَ ٱلرُّسُلُ وَظَنُّوٓا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِبُوا جَاءَهُمْ
 نَصْرُنَا فَنُجِّي مَن نَّشَاءُ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ ٱلْقَوْمِ ٱلْمُجْرِمِينَ
 ﴿١١٠﴾ لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِّأُولِي ٱلْأَلْبَابِ
 مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَكِن تَصْدِيقَ ٱلَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ
 وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١١﴾

معنا	کلمه / درس / پایه
اتفاق کنید، ببخشید	أَنْفَقُوا ۴/۹
رودها	أَنْهَارٌ ۵/۸
ب	
بینا	بَصِيرٌ ۳/۷
صبح	بُكْرَةً ۴/۱۲
فرزندم	بُنَى ۲/۵
پیام	بَيَانَ ۲/۷
خانه	بَيْتٌ ۵/۱۳
ت	
اندیشه می کنید	تَعْقِلُونَ ۵/۶
قبول کن، بپذیر	تَقَبَّلْ ۴/۶
توبه کنید	تُوبُوا ۵/۸
ج	
جهاد کنید	جَاهِدُوا ۵/۳
پاداش	جَزَاءٌ ۲/۱۱
بهشت ها	جَنَّاتٍ ۵/۵
بهشت	جَنَّةٌ ۵/۵
ح	
دانه	حَبَّةٌ ۴/۹
رسمان	حَبْلٌ ۴/۵
حساب، قیامت	حِسَابٌ ۴/۱
خیر و خوبی	حَسَنَةً ۳/۱
کار خوب، خوب	حَسَنَةً ۴/۱۰
سیاس و ستایش	حَمْدٌ ۳/۱
زنده	حَيٌّ ۸
خ	
خالق، آفریننده	خَالِقٌ ۴/۱۰
آفرید، خلق کرد	خَلَقَ ۴/۱۱
خوبی، کار خوب	خَيْرٌ ۳/۱۰
بهتر، بهترین	خَيْرٌ ۴/۱۳

معنا	کلمه / درس / پایه
الف	
بپردازید	أَتُوا ۵/۱
آخرت	أَخِرَّةٌ ۳/۲
ایمان آورد	آمَنَ ۵/۵
ایمان آوردیم	آمَنَّا ۴/۱۰
آیات، نشانه ها	آيَاتٌ ۵/۶
آیه، نشانه	آيَةً ۴/۱۲
گرفت	إِتَّخَذَ ۵/۹
پاداش	أَجْرٌ ۳/۳
زمان	أَجَلٌ ۴/۱۱
کسی، یکی	أَحَدٌ ۵/۷
کار خوب، نیکی	إِحْسَانٌ ۲/۱۱
کار خوب کردند	أَحْسَنُوا ۵/۴
آزار و اذیت	أَذَى ۵/۸
زمین	أَرْضٌ ۴/۴
اطاعت کنید	أَطِيعُوا ۴/۳
عبادت کنید	أَعْبُدُوا ۵/۳
پیامرز	إِعْفِرْ ۵/۱۲
برپا دارید	أَقِيمُوا ۵/۱
بزرگتر	أَكْبَرُ ۳/۱
کسی که	الَّذِي ۴/۱۵
کسانی که	الَّذِينَ ۴/۹
خدا	اللَّهُ ۴/۶
خدا، معبود	إِلَهٌ ۳/۱
کار	أَمْرٌ ۵/۷
تو	أَنْتَ ۴/۱۳
نازل کرد، فرو فرستاد	أَنْزَلَ ۴/۱۵
نازل شد	أُنزِلَ ۵/۱۰
نازل کردیم، فرو فرستادیم	أَنْزَلْنَا ۵/۶
نعمت دادی	أَنْعَمْتَ ۵/۱۲

معنا	کلمه / درس / پایه
	ص
کار خوب	۵/۵ صالح
کارهای خوب	۵/۳ صالحات
بخشش‌ها	۵/۸ صدقات
بخشش	۵/۸ صدقه
راه	۴/۵ صراط
نماز	۲/۵ صلاة
	ط
غذا	۴/۱۵ طعام
غذاهای پاک و خوب	۲/۴ طيبات
	ظ
ظالمان، ستمگران	۳/۵ ظالمين
	ع
دانا	۴/۴ عالم
جهان‌ها، جهانيان	۳/۱ عالمين
بندگان	۵/۷ عباد
بنده	۴/۳ عبد
سختی	۲/۱۱ عسر
شب	۴/۱۲ عشي
بزرگ	۳/۱ عظيم
دانش	۳/۸ علم
دانا	۴/۲ علیم
انجام داد	۵/۵ عمل
انجام دادند	۵/۳ عملوا
نزد	۴/۶ عند
	غ
نهان، غیب	۴/۴ غيب
بسیار آمرزنده	۴/۷ غفور
پسر	۵/۵ غلام

معنا	کلمه / درس / پایه
کارهای خوب	۳/۷ خيرات
بهترین کار	۳/۱ خیر العمل
	د
دنیا	۲/۳ دُنیا
	ذ
دزه	۳/۱۱ ذرّة
	ر
پروردگار	۳/۸ رَبّ
پروردگار ما، پروردگارا	۲/۱۱ رَبّنا
رحمت	۲/۱۲ رَحْمَة
بخشنده	۳/۱ رَحْمَن
مهربان	۳/۱۰ رَحِيم
روزی	۲/۱۵ رِزق
پیامبران	۵/۴ رُسُل
پیامبر	۳/۱ رَسول
	ز
زکات، صدقه‌ی واجب	۴/۷ زَكَاة
زیور، زینت	۵/۹ زینة
	س
عیب و نقصی ندارد	۳/۱ سُبْحان
هفت	۴/۹ سَبْع
آسمان	۵/۷ سماء
آسمان‌ها	۵/۱۱ سَمَوات
شنوا	۴/۲ سَمِيع
گناه	۴/۱۰ سَيِّئَة
	ش
بدی، بد	۳/۱۱ شَرّ
خورشید	۴/۱۴ شَمْس
مشورت	۳/۱۳ شوری

کلمه / درس / پایه

معنا

غَنِيٌّ ۵/۱۱

بی نیاز

ق

قَالَ ۴/۸

گفت

قَدِيرٌ ۴/۲

توانا

قُرْآنٌ ۲/۱۴

قرآن، کتاب خدا

قُلٌّ ۵/۱۲

بگو

قَلِيلٌ، قَلِيلَةٌ ۴/۴

کم

قُلُوبٌ ۴/۱۳

قلوب، دل‌ها، قلب‌ها

قَمَرٌ ۴/۱۴

ماه

قُوَّةٌ ۵/۴

قدرت و نیرو

قَوْمٌ ۴/۱۲

قوم، گروه

ک

كَافِرِينَ ۴/۱۳

کافران، افراد بی ایمان

كَثِيرٌ، كَثِيرَةٌ ۴/۴

بسیار

كُلُوا ۲/۴

بخورید

ل

لَا ۴/۷

نیست

لَا تَعْقِلُونَ ۵/۶

اندیشه نمی کنید

لَا يُحِبُّ ۲/۱۲

دوست ندارد

لَيْلٌ ۵/۲

شب

لَيْلَةٌ ۵/۱۰

شب

م

مَاءٌ ۴/۱۵

آب

مُؤْمِنِينَ ۴/۱

مؤمنان

مُبَارَكَةٌ ۵/۱۰

مبارک، با برکت

مُبِينٌ ۵/۶

روشن

مَثَلٌ ۵/۹

مثل، داستان

مُحْسِنِينَ ۲/۱۶

نیکوکاران

مَرْحَمَةٌ ۳/۱۶

مهربانی

مُرْسَلِينَ ۴/۵

پیامبران، فرستادگان (الهی)

کلمه / درس / پایه

معنا

مُسْتَقِيمٌ ۴/۵

راست، درست

مُسْرِفِينَ ۲/۹

اسراف کنندگان

مُسَمًّى ۴/۱۱

معین

مَعْرُوفٌ ۵/۸

خوب، کار خوب

مُفْسِدِينَ ۳/۵

بدکاران

مَلَائِكَةٌ ۲/۳

ملائکه، فرشتگان

ن

نَا ۴/۱۳

ما

نَارٌ ۲/۳

آتش

نَاسٌ ۲/۷

مردم

نَبِيٌّ ۲/۳

پیامبر

نِعْمَةٌ ۲/۶

نعمت

نَهَارٌ ۵/۲

روز

و

وَالِدَيْنِ ۳/۴

پدر و مادر

وَالِدَيْ

پدر و مادرم

هـ

هُدًى، هُدًى ۴/۱۱

هدایت

هَذَا ۴/۱۴

این

هُوَ ۴/۱۵

او

ی

يُحِبُّ ۲/۵

دوست دارد

يَعْمَلُ ۵/۱۱

انجام دهد

يُنْفِقُونَ ۴/۹

انفاق می کنند

يَهْدِي ۵/۱۱

هدایت می کند

يَوْمٌ ۳/۱

روز

يَوْمَئِذٍ ۵/۹

آن روز

يَوْمِ الدِّينِ ۳/۱

روز قیامت

يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۵/۴

روز قیامت

